

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN
EN TELECOMMUNICATIE**

**SAMENVATTING VAN DE
OPENBARE RAADPLEGING
VAN 9 MAART 2010**

**BETREFFENDE EEN WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE WET
VAN 13 JUNI 2005 BETREFFENDE DE ELEKTRONISCHE
COMMUNICATIE WAT BETREFT HET SOCIAAL TELEFOONTARIEF**

(INGEDIEND DOOR DE HEREN ROEL DESEYN EN JEF VAN DEN
BERGH IN DE BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS - DOC 52 2048)

INHOUDSOPGAVE

1 Doel	3
2 Algemene overwegingen in verband met het sociale element van e Belgische universele dienst..	4
2.1. VASTSTELLING ALS UITGANGSPUNT.....	4
2.2. IDENTIFICATIE VAN DE ZWAKTES VAN HET SYSTEEM.....	4
2.3. PISTES VOOR EEN HERVORMING VAN HET SYSTEEM.....	5
2.4. TOEGEVOEGDE WAARDE VAN HET WETSVOORSTEL EN VAN DE AMENDEMENTEN IN DEZE CONTEXT....	9
3 Antwoorden op de vragen die zijn gesteld in het kader van de raadpleging over het wetsvoorstel en de amendementen	10
3.1. HET WETSVOORSTEL EN DE AMENDEMENTEN IN HUN CONTEXT	10
3.2. DE UITBREIDING VAN DE AANBIEDENDE EN BIJDAGENDE OPERATOREN MET DE AANBIEDERS VAN ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE.....	14
3.3. DE UITBREIDING VAN DE REIKWIJDTE VAN DE SOCIALE TARIEVEN.....	16
3.4. DE VEREENVOUDIGING VAN DE TOEGESTANE KORTINGEN.....	17
3.5. DE VERANDERING VAN DE BIJZONDERE VERPLICHTING DIE OP DE CS/CPS-OPERATOREN WEEGT	18
3.6. DE WIJZIGING VAN DE KORTING OP DE NETWERKAANSLUITING.....	18
3.7. DE INDEXERING VAN DE BEDRAGEN VAN DE KORTINGEN.....	19
3.8. DE WIJZIGING VAN DE LIJST VAN BEGUNSTIGDEN	20
3.9. DE WIJZIGING VAN ARTIKEL 110 VAN DE WEC	22
3.10. DE UITVOERINGSTERMIJN.....	22
3.11. ANDERE SUGGESTIES	23
4. Conclusies	24

1 DOEL

Het Instituut heeft van 9 maart tot 30 april 2010 een openbare raadpleging gehouden met als doel het advies van de sector in te winnen over een wetsvoorstel van 15 juni 2009 tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie wat betreft het sociaal telefoontarief, alsook over de amendementen daarop.

Deze raadpleging was aanvankelijk gehouden op verzoek van de Commissie Infrastructuur van de Kamer van volksvertegenwoordigers. Het Instituut heeft vervolgens beslist de raadpleging te verruimen zodat er in algemene zin zou worden nagedacht over het sociale element van de universele dienst.

Doordat het wetsvoorstel de toegestane kortingen en de lijst van de begunstigen wijzigt, raakt het in werkelijkheid aan het systeem van de sociale tarieven in zijn geheel. De raadpleging moest dus in diezelfde zin worden verruimd; het is immers onmogelijk geen rekening te houden met het kader waarin de wet zou worden toegepast, als deze wet zou worden aangenomen.

Bovendien zal het regelgevingskader met betrekking tot het sociale element worden gewijzigd: enerzijds zijn nu verschillende procedures aanhangig bij de hoven en rechtbanken in verband met de financiering van het sociale element en de databank; anderzijds denkt de Commissie na over de universele dienst. In het kader van dat denkwerk over de toekomst van het sociale element leek het gepast om het advies van de sector in te winnen over het sociale element in het algemeen.

Het Instituut heeft de volgende reacties op de raadpleging ontvangen:

- een gezamenlijke bijdrage van het Platform van alternatieve operatoren en van Belgacom
- een bijdrage van het OIVO (Onderzoeks- en Informatiecentrum van de Verbruikersorganisaties)
- een bijdrage van KPN Group Belgium (dat nog eigen commentaar wenste toe te voegen buiten de opmerkingen die de operator al had meegedeeld als deel van de bijdrage van het Platform en van Belgacom)
- een bijdrage van Mobistar (dat nog eigen commentaar wenste toe te voegen buiten de opmerkingen die de operator al had meegedeeld als deel van de bijdrage van het Platform en van Belgacom)
- een bijdrage van Numéricable
- een antwoord van Portima en een antwoord van Cybernet, die allebei verklaarden dat hun activiteiten niets te maken hebben met het sociale telefoontarief
- een antwoord van Vtesse Networks met de verklaring dat er geen commentaar te leveren was.

De bijdragen worden in de bijlage gepubliceerd; het leek het BIPT immers gepast de elementen in hun geheel te publiceren rekening houdende met de complexiteit van het dossier en dus met het belang bepaalde uitspraken die door het Instituut in dit document worden gedaan, te kunnen verduidelijken.

2 ALGEMENE OVERWEGINGEN IN VERBAND MET HET SOCIALE ELEMENT VAN DE BELGISCHE UNIVERSELE DIENST

Dankzij de raadpleging die gehouden is door het Instituut konden de betrokken actoren van mening uitwisselen over de huidige situatie van de “markt” voor sociale tarieven in België. Zo is er gedebatteerd over verschillende thema’s buiten het denkraam dat aanvankelijk was voorgesteld. Dit ging van het ter discussie stellen van de eigenlijke gepastheid om in België sociale telefoontarieven te verstrekken tot aan de bespreking van mogelijke oplossingen om de levering van het sociale element toegankelijker te maken voor alle operatoren die geïnteresseerd zouden zijn.

2.1. VASTSTELLING ALS UITGANGSPUNT

Vijf jaar na de inwerkingtreding van de WEC moet bij het lezen van de bijdragen van de operatoren worden vastgesteld dat de uitvoering van artikel 74 daarvan nog steeds een probleem is.

De operatoren onderstrepen zowel de verdeling onder de operatoren van de sociale abonnees, die in essentie bij Belgacom geconcentreerd blijven, als de onzekerheid die heerst over de financiering van dit sociale element, als de omvang van de financiële last voor de sector vanwege de kosten voor investering in en beheer van de databank.

KPN-Group Belgium en Mobistar stellen vast dat ondanks de inspanningen van de alternatieve operatoren (Mobistar legt bijzondere nadruk op het feit dat het zijn klanten het sociale tarief wil blijven aanbieden), de Belgacomgroep meer dan 96% van de sociale abonnees heeft, en dit vijf jaar na de inwerkingtreding van de WEC.

Deze vaststelling van de mislukking wordt ook vermeld door Numéricable. Numéricable is van oordeel dat het huidige systeem Belgacom ertoe leidt een klantenbestand te behouden dat geen andere keuze heeft, terwijl sommige tarieven zonder sociale korting van alternatieve operatoren nog lager zijn dan de Belgacomtarieven na toepassing van het sociale telefoontarief.

Het Platform en Belgacom stellen dan weer vast dat het Belgische beleid inzake universele telecommunicatiedienst in het algemeen wordt bepaald zonder grondige analyse van de noodzaak en rechtmatigheid om ter zake verplichtingen op te leggen, zonder analyse van de impact op de ondernemingen uit de sector of op de algemene marktsituatie, terwijl dit beleid wel volledig ten laste van de elektronischecommunicatiesector wordt gevoerd, zonder tussenkomst van overheidsgeld.

Het Platform en Belgacom beklemtonen tevens het financiële gewicht van het sociale element, zowel qua financiering van de verrichting zelf als qua financiering van de kosten voor investering in en beheer van de databank.

2.2. IDENTIFICATIE VAN DE ZWAKTES VAN HET SYSTEEM

Volgens KPN-Group Belgium, evenals volgens Numéricable, bestaat het voornaamste probleem, dat de ongelijke spreiding van de sociale abonnees over de operatoren verklaart, erin dat de alternatieve operatoren de “historische” sociale klanten niet kennen, namelijk de zowat 300.000 personen die vóór de WEC al bij Belgacom het sociale telefoontarief kregen (vast). Volgens KPN-Group Belgium, zijn de alternatieve operatoren niet in staat om met deze personen contact op te nemen, die bovendien tot de delen van de bevolking horen die het meest aarzelen om van operator te veranderen. De respondent herinnert eraan dat hij tevergeefs geprobeerd heeft om bij Belgacom (1) toegang te krijgen tot deze klanten of zelfs (2) het sociale telefoontarief aan te bieden aan al deze klanten.

Box 1. Het aanbod Internet Broadband van Telenet voorgesteld door de operator als een “sociaal” aanbod

Het BIPT wil hier eraan herinneren dat Telenet sedert de zomer van 2009 zijn klanten die bij dat bedrijf het sociale telefoontarief genieten, een korting voor internet aanbiedt indien zij dat uitdrukkelijk vragen. Telenet baseert zich op de criteria van het BIPT (en de verificatie door deze laatste) in verband met de voorwaarden voor de toekenning van het sociale telefoontarief als criterium voor de toekenning van zijn sociale telefoontarief voor internet. Dergelijke aanbiedingen vallen buiten het bestek van het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven en worden financieel gedragen door de operator die deze aanbiedingen doet.

Dit standpunt van KPN-Group Belgium en van Numéricable staat tegenover het standpunt van het OIVO, voor wie de rechtvaardige spreiding van de sociale abonnees over de operatoren geen doel op zich is. De wens om de abonnees rechtvaardig te spreiden over de operatoren mag geenszins voor de consument een belemmering vormen om vrij zijn dienstenaanbieder te kunnen kiezen.

Numéricable stelt dan weer vast dat het huidige systeem van de sociale tarieven aan de basis verkeerd is omdat de verstrekking van tariefkortingen opleggen, ongeacht de manier waarop deze verplichting wordt uitgedrukt (als percentage of als nominale waarde) geen rekening houdt met de tariefstructuur van de operatoren. Men kan deze uitspraak hier illustreren met het voorbeeld van de *bundles*. Momenteel gelden er voor de *bundles* geen sociale tarieven. Wie recht heeft op het sociale tarief zou daarom kunnen worden verplicht te kiezen tussen een *bundle*-aanbod tegen het standaardtarief of een aanbod van een sociaal telefoontarief waaraan men een voor een de overige elementen van de *bundle* zou toevoegen; een oplossing die in totaal heel wat duurder zou kunnen uitvallen. Met andere woorden, het verkrijgen van het sociale telefoontarief zou paradoxaal kunnen leiden tot een sterkere sociale uitsluiting van de doelgroep, omdat deze geen internettoegang zou hebben. Dergelijke paradoxen zouden worden vermeden indien de toegestane kortingen zouden worden gedefinieerd door de operatoren op basis van hun eigen tariefstructuur, zoals in de oplossing die door deze respondent wordt voorgesteld (zie *infra*, punt 2.3.2).

Numéricable benadrukt tevens dat het feit van alle operatoren te verplichten om een korting toe te kennen, natuurlijk zwaarder doorweegt op de operatoren die kleinere marges hanteren. Het probleem is des te groter omdat de financiering van het sociale element onzeker is.

Ook Mobistar benadrukt het feit dat het huidige systeem van “pay AND play” een onbillijke financiële last vertegenwoordigt voor de alternatieve operatoren.

2.3. PISTES VOOR EEN HERVORMING VAN HET SYSTEEM

2.3.1. *Vraag vooraf: moet het systeem behouden blijven?*

Voor het OIVO moet in de wet een verplichting voor de operatoren om een sociaal tarief te leveren, behouden blijven. Het spontaan aanbieden van een sociaal tarief door een operator is een onvoldoende waarborg dat alle betrokken burgers toegang krijgen tot een sociaal tarief. Er is een wettelijk kader nodig.

Dit is net het punt dat het Platform en Belgacom ter discussie stellen. Zij vechten namelijk het gebrek aan analyse en motivering van het universeledienstbeleid aan dat ten laste komt van de sector.

Deze respondenten merken op dat Duitsland, Luxemburg, Finland, Denemarken, Zweden, Ierland en Griekenland geen verplichting tot sociaal tarief opleggen. In Nederland is KPN gewoon verplicht een aanbod te doen met een goedkoper abonnement (maar waarin de gesprekskosten duurder zijn) voor kleingebruikers, een aanbod dat in België door de markt wordt gedaan. Onder de landen met een verplichting tot sociale tarieven die door het Platform en Belgacom worden vermeld, is België het land waar de verplichtingen met betrekking tot de sociale tarieven het zwaarst en het duurst zijn.

De informatie die door deze respondenten is meegedeeld, wordt weergegeven in de onderstaande tabel:

Land	Verplichting	Aantal inwoners	Jaarlijkse kosten	Aantal bewezen begunstigden
Frankrijk (2008)	Korting van € 8,51 op de prijs van het abonnement op de vaste lijn	61,8 miljoen	€ 25,3 miljoen	600.000 (1% van de bevolking)
Italië (2003)	50% korting op de prijs van het abonnement op de vaste lijn	58 miljoen	€ 7,5 miljoen	?
Spanje (2006)	95% korting op de prijs van het abonnement -70% korting op de installatie	40,5 miljoen	€ 49 miljoen	400.000 (1% van de bevolking)
Verenigd Koninkrijk	"voorkeurtarieven"	48 miljoen		1.150.000 (2,4% van de bevolking)
België (2005)	-50% korting op de installatiekosten voor vaste telefonie -korting van € 8,40 per maand op de abonnementskosten -korting van € 3,10 per maand op de gesprekskosten	10,5 miljoen	€ 35,5 miljoen	375.000 ¹ (3,6% van de bevolking)

Meer specifiek stellen het Platform en Belgacom vast dat het wetsvoorstel en de amendementen erop, die onder andere tot gevolg hebben dat de lijst van de potentiële begunstigden langer wordt en dus voor de sector een extra financiële last teweegbrengt, zijn ingediend zonder dat de volgende punten ooit onderzocht zijn:

- de impact van de nieuwe, toe te kennen kortingen op de operatoren die ze moeten aanbieden;
- de impact op het algemene prijsniveau (toepasselijk op klanten die geen sociale abonnees zijn); zonder verdere uitleg;
- de noodzaak en de rechtmatigheid om het sociale tarief aan te bieden aan alle begunstigden van het OMNIO-statuut, een statuut dat wordt verleend door de ziekenfondsen na een controle van het inkomen, hetgeen zeker zou leiden tot een stijging van de potentiële begunstigden doordat het cumulatieve criterium inzake handicap of leeftijd zou worden opgeheven, en dit op de kosten van de elektronische communicatiesector;
- de impact op de investeringen in de Belgische sector van de elektronische communicatie.

Het Platform en Belgacom zijn van oordeel dat een rationalisering van de omvang van de universele dienst in België noodzakelijk is voordat nieuwe verplichtingen worden opgelegd. Dit denkwerk over de omvang van de universele dienst lijkt gelegen te komen in België, enerzijds gelet op de beslissing van verscheidene landen om zich niet of niet meer te mengen in de markt via het opleggen van universeledienstverplichtingen en anderzijds gelet op de paradox om zware universeledienstverplichtingen op te leggen in een land waar de sector van de elektronische communicatie zo ontwikkeld is. Dit denkwerk over de omvang van de Belgische universele dienst zou moeten plaatsvinden nadat het Europees Hof van Justitie zich heeft uitgesproken over het huidige systeem van financiering van het sociale element en na een evaluatie van de nieuwe Universeledienstrichtlijn van november 2009 van de Europese Commissie.

¹ Er moet wel worden opgemerkt dat deze 375.000 begunstigden personen zijn die in 2005 werkelijk het sociale telefoontarief hadden. Zoals we verder zullen zien, komen in werkelijkheid ongeveer 565.000 personen in aanmerking voor het STT; van deze 565.000 potentiële begunstigden, krijgen slechts 375.000 werkelijk het STT.

Box 2. de universele dienst, voorwerp van beschouwing

Naar aanleiding van het opstellen van dit synthesesdocument heeft het BIPT het nuttig geacht om te herinneren aan het voorwerp van de raadpleging over de universele dienst die gelanceerd is door de Europese Commissie.

De raadpleging die de Europese Commissie gehouden heeft van 2 maart tot 7 mei 2010 volgde op haar verklaringen tijdens de tweede evaluatie van de omvang van de Universeledienstrichtlijn in 2008 enerzijds en tijdens de onderhandeling over het "telecompakket" in 2009 anderzijds. Het streefdoel was dus ruimer dan een eenvoudige evaluatie van de inhoud van de universele dienst.

Het document dat voor raadpleging² voorlag, nodigde de consumenten, ondernemingen en experts uit om zich uit te spreken over een grote waaier aan vragen zodat de Commissie kon uitmaken of de regels en definities inzake universele dienst in het digitale tijdperk moesten worden aangepast. De Commissie vroeg de deelnemers om zich onder andere uit te spreken over de opname van breedbandtoegang in de universele dienst maar ging ook in op andere aspecten van het betreffende universeledienstbeleid, zoals de financiering ervan.

De vragen hadden betrekking op de volgende grote vragen:

- Basisconcept van de universele dienst: is de aanpak die erin bestaat de universele dienst te definiëren voor de traditionele spraaktelecommunicatiediensten nog steeds valabel in de veranderende digitale omgeving van vandaag? Biedt de markt vandaag voor iedereen toegang tot deze basisdiensten, waardoor sociale uitsluiting wordt voorkomen? Hoe te garanderen dat inwoners van landelijke en afgelegen gebieden of personen met een laag inkomen toegang kunnen krijgen tot de basistelecommunicatiediensten en deze kunnen gebruiken?
- Breedband: hoe moet het universeledienstbeleid worden gezien ten opzichte van de Europese doelstelling inzake "breedband voor iedereen"? Is er voldoende concurrentie? Zijn er andere, betere strategische opties?
- Nationale flexibiliteit en gecoördineerde Europese aanpak: in Europa verschilt de situatie inzake breedband (toegankelijkheid, penetratiegraad, tarieven, grootte van de digitale kloof, ...) sterk van land tot land. Wat is het juiste evenwicht tussen een op Europese schaal gecoördineerd antwoord en een noodzakelijke flexibiliteit op nationaal niveau?
- Financiering: moet de universele dienst nog enkel door de telecommunicatiesector worden gefinancierd, met name wanneer men een universele breedbanddekking beoogt? Zouden er andere financieringsbronnen geschikt zijn, met name indien men ervan uitgaat dat andere economische sectoren en de maatschappij in haar geheel ook profijt zouden trekken van een dergelijk universeledienstbeleid?

Het vervolg van deze raadplegingsprocedure dat wordt aangekondigd is dat de Commissie zich eind 2010 uitspreekt over de vraag of er al dan niet nieuwe wetgevende voorstellen nodig zijn met betrekking tot de universeledienstverplichtingen op telecommunicatiegebied.

Aldus is de tijd gekomen om na te denken over de universele dienst in zijn geheel. Daarbij kunnen nog andere initiatieven worden aangehaald zoals die van de Ierse regulator³, die het advies wil inwinnen van de consumenten, ondernemingen en deskundigen over de relevantie van de huidige inhoud van de universeledienstverplichtingen in Ierland, alsook over andere vragen zoals de duur van de periode van verrichtingen, waarvoor er een aanbieder wordt aangewezen. Dit denkwerk over het sociale element in België past in deze beweging om over de universele dienst na te denken. Volgens het BIPT blijft het toch nog altijd raadzaam om meer aanwijzingen af te wachten over de toekomstige universele dienst die door de Europese Commissie wordt herbekeken, voordat wetswijzigingen worden overwogen.

2.3.2. Pistes voor een meer billijke spreiding van de abonnees onder de operatoren

Volgens KPN-Group Belgium moet voor een meer billijke spreiding van de abonnees onder de operatoren ervoor worden gezorgd dat de alternatieve operatoren toegang krijgen tot de klanten van de sociale tarieven. Deze respondent stelt een fundamentele hervorming van het huidige systeem voor op basis van de wens om de concurrentie onder de operatoren meer te laten spelen ten gunste

²

http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecom/dcc/library/public_consult/universal_service2010/presentations/questionnaire_en_100302.pdf

³ http://www.comreg.ie/_fileupload/publications/ComReg1035.pdf

van de rechthebbenden, door ervoor te zorgen dat de operatoren worden aangemoedigd om met elkaar de strijd op te nemen teneinde de sociale abonnees de beste prijzen en de beste voorwaarden aan te bieden.

Deze respondent lanceert twee mogelijkheden om het systeem in die zin te hervormen:

-in de eerste veronderstelling zou het BIPT in overleg met de organisaties die de belangen van de gebruikers verdedigen een structuur van sociale tarieven vaststellen voor vaste en mobiele telefonie. Vervolgens zou er een "schoonheidswedstrijd" worden georganiseerd waarbij elke operator de prijs zou meedelen waartegen hij de sociale tarieven zou kunnen aanbieden met inachtneming van deze vastgestelde structuur. Het BIPT zou dan het beste aanbod voor vaste telefonie en het beste aanbod voor mobiele telefonie kunnen bepalen (waarbij ook de geleverde kwaliteit wordt gecontroleerd), en deze zouden dan worden meegedeeld aan de begunstigen van het sociale telefoontarief, die tweejaarlijks worden gecontroleerd.

-de tweede veronderstelling gaat verder dan de eerste in die zin dat alle sociale klanten zouden worden ingelicht over de beste aanbiedingen en de overgang van de klanten naar deze betere aanbiedingen zou worden vergemakkelijkt.

Uiteraard zou deze "schoonheidswedstrijd" geregeld moeten worden gehouden opdat de concurrentie op deze markt nog kan spelen.

Deze algemene hervorming die door KPN-Group Belgium wordt overwogen, zou bovendien het voordeel hebben dat er geen gedeelde financiering van het sociale element meer hoeft te worden geregeld. Toch legt de respondent de nadruk erop dat het denkwerk moet worden verricht na de beëindiging van de verschillende zaken die hangende zijn bij de hoven en rechtbanken met betrekking tot het sociale element.

Numéricable stelt ook voor de toegang voor de alternatieve operatoren te vergemakkelijken tot alle begunstigen van sociale telefoontarieven die voor de meerderheid bij Belgacom zitten. Het bedrijf stelt daartoe eveneens de tussenkomst van het BIPT voor als tussenpersoon tussen de alternatieve operatoren, die hun aanbiedingen voor sociale klanten zouden verzenden en deze klanten. Het voorstel van deze respondent benadert dus sterk dat van KPN-Group Belgium. Numéricable stelt voor dat de operatoren aan het BIPT hun aanbiedingen van sociale tarieven voorstellen (deze zouden dus de specifieke kenmerken van elke operator kunnen vertonen en zouden naargelang van het geval mono-play, double play of triple play kunnen zijn, wat de hierboven vermelde paradox van het sociale tarief in de *bundles* zou oplossen). Het BIPT zou dan oordelen over de ontvankelijkheid van de aanbiedingen en deze al dan niet het "label" van "sociaal tarief" geven. Het BIPT zou daartoe vooraf keuzecriteria en/of minimumeisen vaststellen die voor de aanbiedingen gelden. De aanbiedingen die door het BIPT worden aanvaard, zouden dan door het BIPT worden meegedeeld aan de potentiële begunstigen via een officieel schrijven; deze laatste zouden dan de operator kunnen kiezen die hun het sociale tarief verstrekt. De aanpak die Numéricable voorstelt, zou dus volgens dit bedrijf komaf maken met het historische voordeel van Belgacom, hetgeen het belang voor de operatoren zou verhogen om creatieve aanbiedingen te ontwikkelen, wat dus rechtstreeks ten goede zou komen aan de sociale abonnees.

Evenals de hervorming die door KPN-Group Belgium wordt beoogd, maakt ook die van Numéricable het beroep op een gedeelde financiering van het sociale element overbodig.

Mobistar stelt dan weer voor om over te stappen van een stelsel van "pay and play" naar een stelsel van "pay or play". Zoals hierboven vermeld, wil Mobistar immers de sociale tarieven blijven verstrekken, maar dan in het kader van een mechanisme waarbij de financiële last eerlijker wordt verdeeld onder de operatoren.

2.4. TOEGEVOEGDE WAARDE VAN HET WEISVOORSTEL EN VAN DE AMENDEMENTEN IN DEZE CONTEXT

Volgens KPN-Group Belgium zullen de voorgestelde wijzigingen aan het sociale element niet resulteren in een betere spreiding van de sociale abonnees over de operatoren omdat die er niet zullen voor zorgen dat de "historische" sociale klanten gemakkelijker kunnen worden benaderd; volgens de respondent is daarvoor een algemene hervorming van het systeem noodzakelijk (zie titel 2.3.2. hierboven).

Het Platform en Belgacom zijn van mening dat het niet gelegen komt om nieuwe universeledienstverplichtingen op te leggen als ze al de huidige omvang ter discussie stellen. Elke maatregel ad hoc die wordt doorgevoerd zonder vooraf de inhoud van de universele dienst te hebben gerationaliseerd, zal door deze respondenten onvermijdelijk als onevenredig worden beschouwd. Ter vergelijking maken de respondenten een stand van zaken op van het sociale element in verschillende landen. Daaruit kan worden afgeleid dat van de landen die in dergelijke verplichtingen voorzien, België nu al het land is waarin de doelgroep het grootst is ten opzichte van de totale bevolking van het land en waar de toegestane kortingen het hoogst zijn.

3 ANTWOORDEN OP DE VRAGEN DIE ZIJN GESTELD IN HET KADER VAN DE RAADPLEGING OVER HET WETSVORSTEL EN DE AMENDEMENTEN

3.1. HET WETSVORSTEL EN DE AMENDEMENTEN IN HUN CONTEXT

Deze bespreking van het wetsvoorstel en de amendementen erop past in een juridische context die op zijn minst onzeker is:

- er zijn procedures hangende voor de hoven en rechtbanken inzake financiering van het sociale element, bijvoorbeeld wat betreft de financiering van de kosten voor investering in en beheer van de databank;
- de Belgische wetgever bereidt zich voor op de omzetting van de nieuwe Universeledienstrichtlijn 2009/136/EG;
- de Commissie denkt momenteel na over de universele dienst.

Box 3. Herinnering aan de mechanismen inzake financiering van het sociale element en van de databank

Ter gelegenheid van de opstelling van dit synthesedocument heeft het BIPT het nuttig geacht de mechanismen inzake financiering van het sociale element enerzijds en van de databank anderzijds in herinnering te brengen, alsook de bedragen die het BIPT in het verleden berekend heeft.

Het verrichten van het sociale element maakt het voorwerp uit van een gedeelde financiering via het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven, dat opgericht is door artikel 74 van de WEC en gestijfd wordt door de operatoren op basis van hun omzet.

Het financieringsmechanisme hangt af van de vergelijking die het Instituut maakt tussen de spreiding van de sociale abonnees over de operatoren en het marktaandeel van deze laatste. Wanneer een operator een percentage sociale abonnees heeft dat hoger ligt dan zijn marktaandelen, moet hij een compensatie krijgen van het specifieke fonds voor de sociale tarieven. Als hij omgekeerd een percentage sociale abonnees heeft dat lager ligt dan zijn marktaandelen, moet hij bijdragen in het fonds.

Op 30 oktober 2006 had het Instituut een besluit gepubliceerd waarin een berekeningsmethode werd vastgesteld van de compensaties en vergoedingen met betrekking tot het jaar 2005. De bedragen van de compensaties en vergoedingen waren vervolgens meegedeeld aan de betrokken operatoren.

De kosten van het sociale element waren berekend overeenkomstig het toen geldende stelsel, op grond van de kortingen die door alle operatoren aan de begunstigden werden toegekend. Op enkele nuances na waren de kosten gewoon gelijk aan het totale aantal begunstigden vermenigvuldigd met de korting die de operatoren aan hen toekenden.

Voor het jaar 2005, dus een half jaar na de inwerkingtreding van de WEC op 30 juni 2005, bedroegen de kosten 17,7 miljoen euro. Op jaarbasis kan men de kosten die met het totale bedrag van de toegestane kortingen overeenstemmen dus ramen op **34,5 miljoen euro**.

Dit bedrag werd vervolgens verdeeld volgens het marktaandeel van de operatoren en volgens de spreiding van de sociale abonnees. Aangezien in die tijd alleen Belgacom en Belgacom Mobile sociale tarieven verstrekten, bestond de financiering in een overdracht van het fonds naar Belgacom om het aantal sociale abonnees te financieren dat bij de Belgacomgroep zat en het aantal "theoretische" klanten oversteeg dat overeenstemt met een verdeling van de sociale abonnees die evenredig is met zijn marktaandeel.

Daarna is een wijzigingswet van 25 april 2007 gepubliceerd. Omdat deze wet principes stelde voor de kostenberekening van de compensaties en vergoedingen die anders waren dan die van het vorige wetgevingskader heeft het Instituut besloten om het besluit van 30 oktober 2006 in te trekken. Het besluit van de Raad in zijn hoedanigheid van beheerder van het fonds voor de universele dienst inzake sociale tarieven van 30 oktober 2006 was volgens de Raad niet meer compatibel met het van kracht zijnde nationale regelgevingskader. De kosten van het sociale element moeten voortaan worden berekend volgens de methode van de nettokosten die is vastgesteld in de bijlage bij de WEC.

Het BIPT heeft dus het besluit van 30 oktober 2006 ingetrokken bij een besluit van 20 juni 2007 en het fonds heeft daarna de bedragen die door de operatoren waren gestort, terugbetaald.

Het verdere vervolg dat het Instituut toen voor ogen had was een nieuwe berekening van de compensaties en vergoedingen per operator te maken, overeenkomstig de reglementering die gewijzigd was door de "herstelwet" van 25 april 2007. Na de arresten die op 6/10/2010 zijn gewezen door het Europees Hof van Justitie⁴ is gebleken dat het regelgevingskader zoals het gewijzigd was door de wet van 25 april 2007 nog altijd niet in overeenstemming was met artikel 13 van de Universeledienstrichtlijn 2002/22/EG. Deze arresten hebben tot gevolg dat het Belgische kader opnieuw moet worden aangepast, met name ter gelegenheid van de nieuwe omzetting van het Europees kader, die nu aan de gang is.

Een apart stelsel voor de financiering van de kosten met betrekking tot de databank die beheerd wordt door het Instituut is vastgelegd in artikel 30 van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector.

Dat artikel geeft een opsomming van de verschillende middelen van het Instituut. Zo zijn er voortaan de terugbetaling van de investeringskosten en de onderhoudskosten voor de gegevensbank zoals bedoeld in artikel 22, § 2, van de bijlage bij de wet van 13 juni 2005 (§§ 2 en 3) en de kosten verbonden aan de installatie en het eventuele gebruik van een computersysteem van het type flux XML/batch (§ 4).

De investerings- en onderhoudskosten worden verdeeld volgens drie sleutels:

- het aantal operatoren die sociale tarieven aanbieden, van wie de omzet op de markt voor openbare telefonie meer bedraagt dan € 1.240.000
- het aantal klanten die het sociale telefoontarief genieten
- het aantal opvragingen in het systeem.

Tevens moet worden opgemerkt dat 10% van de investeringskosten ten laste komen van het Instituut.

De financiering voor de jaren 2006 en 2007 van de "STTS"-databank die ontwikkeld is door Smals is aan bod gekomen in een besluit van het BIPT van 22 april 2009.

De investeringskosten (af te schrijven over drie jaar) bedroegen in die jaren:

	2006	2007
Investerings BIPT	€ 27.709	€ 6.440
Prestaties van Smals en KSZ voor de ontwikkeling	€ 728.748	€ 236.946
TOTAAL	€ 756.458	€ 243.386

Ook werden er jaarlijkse onderhoudskosten in rekening gebracht:

	2006	2007
Onderhoudskosten BIPT	€ 270.495	€ 523.673
Onderhoudskosten gefactureerd door Smals	€ 0	€ 0
Onderhoudskosten gefactureerd door de KSZ	€ 0	€ 39.838
TOTAAL	€ 270.495	€ 563.511

In verband met dit besluit van de Raad van het BIPT van 22 april 2009 betreffende de methode voor verdeling van de kosten betreffende de gegevensbank van het sociale element van de universele telecommunicatiedienst alsook betreffende de specifieke berekenings-elementen voor de jaren 2006 en 2007 werd door het hof van beroep van Brussel een arrest tot nietigverklaring uitgesproken op 7/09/2010⁵. De nietigverklaring van dit besluit doet de vraag rijzen over het lot van de bedragen die op basis van dit besluit gefactureerd zijn, over een eventuele vernieuwing van het besluit, en over het toekomstige statuut.

Hoewel het wetsvoorstel alsook de amendementen erop "operationele" aspecten en de inhoud van het sociale element van de universele dienst aankaarten, zonder wijziging voor te stellen van het stelsel van aanwijzing van de aanbieders, noch van het mechanisme voor de financiering van de verrichtingen, rijst toch de vraag of het opportuun is om deze hervorming in een dergelijke context door te voeren.

⁴ EHVJ 06/10/2010, C-222/08 naar aanleiding van een vordering inzake niet-nakoming die ingesteld is door de Europese Commissie tegen de Belgische Staat en C-389/08 over de prejudiciële vraag van het Grondwettelijk Hof naar aanleiding van een vordering vanwege KPN tegen deze wetgeving.

⁵ Brussel, 7/09/2010, R.G., 2009/AR/181.

De eerste vraag van het raadplegingsdocument luidde daarom als volgt: **“Wat vindt u van de gelegenheid om bepaalde aspecten van het stelsel van sociale tarieven te wijzigen in de huidige context, namelijk in het licht van de meer substantiële wijzigingen van de Universeledienstrichtlijn die zijn aangekondigd door de Europese Commissie in de loop van 2010 en ten opzichte van de verschillende lopende gerechtelijke procedures?”**

Volgens het OIVO moet de Belgische wetgeving voldoen aan het Europees recht, maar mag het niet vooruitlopen op maatregelen die nog niet officieel zijn.

Volgens het Platform en Belgacom komt het duidelijk ongelegen om de voorgestelde wijzigingen in de huidige context door te voeren en dit om ten minste drie redenen:

- het bestaande stelsel van het sociale element vertegenwoordigt nu reeds een grote financiële last voor de sector (ongeveer 50 miljoen euro per jaar); het is daarom van cruciaal belang te wachten tot de juridische context gestabiliseerd is voordat wijzigingen worden overwogen;
- het wetsvoorstel en de amendementen erop wijzigen het stelsel voor de financiering van het sociale element niet, maar ze hebben niettemin een weerslag op de kosten die door de sector moeten worden gefinancierd, alsook op de investeringen. Een raming van de extra financiële last zou op zijn minst moeten worden gemaakt voordat dergelijke wijzigingen worden besproken, en tevens zou het debat moeten worden aangevat over de mogelijkheid tot een overheidsfinanciering;
- de Commissie verricht denkwerk over de universele dienst, onder andere over de omvang ervan; op 30 maart II., tijdens de openbare vergadering waarop haar raadplegingsdocument werd voorgesteld, heeft de Commissie geopperd dat ze geen duidelijke redenen zag om de inhoud van de universele dienst uit te breiden; het is dus niet opportuun om vandaag het Belgische stelsel van het sociale element te wijzigen.

In zijn individuele bijdrage wil Mobistar de nadruk leggen op de noodzaak om het einde af te wachten van de gerechtelijke procedures over de financiering, voordat een uitbreiding van het sociale telefoontarief wordt overwogen. De kans bestaat immers dat de reglementering inzake financiering na deze procedures wordt veranderd. Volgens de respondent zijn de berekening van nettokosten en de beoordeling van de billijkheid van de last heel belangrijke stappen (die volgens hem een oplossing aanreiken voor het huidige probleem van het financieringsmechanisme) die zouden moeten worden opgenomen in het regelgevingskader voordat de reikwijdte van het sociale tarief en de financiële last voor de sector worden herzien.

De tweede vraag van het raadplegingsdocument sloeg op de verenigbaarheid van het wetsvoorstel en de amendementen erop met de nieuwe Universeledienstrichtlijn van 25 november 2009: **“Vindt u dat de voorgestelde wijzigingen in het algemeen de tekst en de geest van de nieuwe Universeledienstrichtlijn van 25 november 2009 in acht nemen? In het bijzonder:**

- a) **biedt de nieuwe richtlijn de mogelijkheid om mobiele operatoren aan te wijzen om sociale tarieven aan te bieden en om deze verrichtingen te financieren aan de hand van een intrasectoraal fonds?**
- b) **biedt de nieuwe richtlijn de mogelijkheid om operatoren aan te wijzen om sociale tarieven aan te bieden voor alle openbare elektronische communicatiediensten en om deze verrichtingen te financieren aan de hand van een intrasectoraal fonds?**
- c) **biedt de richtlijn van 25 november 2009 tot wijziging van de Universeledienstrichtlijn, en in het bijzonder considerans 4 waarin het beginsel van technologische neutraliteit⁶ wordt bevestigd de mogelijkheid om in de WEC het huidige artikel 74 en het huidige artikel 38 van de bijlage te behouden voor zover deze erin voorzien om de verplichting tot het aanbieden van een sociaal telefoontarief uitsluitend te laten gelden voor de operatoren die een openbare telefoondienst aanbieden (waardoor de burgers die via VoIP bellen bijvoorbeeld niet het sociaal telefoontarief kunnen genieten)?”**

⁶ Deze considerans bepaalt: “Er mogen geen beperkingen worden gesteld aan de technische middelen waarmee de aansluiting wordt gerealiseerd, zodat zowel draadverbindingen als draadloze verbindingen mogelijk zijn, noch beperkingen ten aanzien van welke exploitanten alle universeledienstverplichtingen of een gedeelte daarvan vervullen.”

Vraag 3 a) kaartte ook de vraag aan of het wetsvoorstel wel degelijk strookte met de geest en de letter van de nieuwe richtlijn: **“Wat vindt u van het voorstel om de reikwijdte van de sociale tarieven uit te breiden tot de elektronischecommunicatiediensten, meer bepaald: is deze uitbreiding onmisbaar ten opzichte van de geest van de richtlijn van 25 november 2009 tot wijziging van de Universeledienstrichtlijn?”**

Belgacom en het Platform merken allereerst op dat een uitbreiding van de reikwijdte van de sociale tarieven noodzakelijkerwijs een uitbreiding impliceert van de personen die bij deze verrichting gemoeid zijn (deze personen zouden niet langer beperkt zijn tot enkel de aanbieders van vaste en mobiele telefonie), evenals van de personen die betrokken zijn bij de financiering van het element. In tegenstelling tot wat de auteurs beweren, raken het wetsvoorstel en de amendementen erop dus de facto aan de financiering van het sociale element.

Diezelfde respondenten geven ook hun standpunt over het feit of de uitbreiding van de reikwijdte van de sociale tarieven tot de elektronischecommunicatiediensten in overeenstemming is met de Universeledienstrichtlijn. Zij menen in het wetsvoorstel geen enkele aanwijzing te hebben gelezen dat er grondig denkwerk zou zijn verricht over de overeenstemming van de voorstellen met de doelstellingen en limieten van de Universeledienstrichtlijn. De mogelijkheid om de universeledienstverplichtingen te financieren is immers duidelijk beperkt tot de verplichtingen waarin de Universeledienstrichtlijn voorziet. Elke overtollige verplichting moet absoluut worden gefinancierd met overheidsgeld.

Het Platform en Belgacom hebben dus de oefening gemaakt om de overeenstemming van de voorgestelde maatregelen met de Universeledienstrichtlijn te beoordelen.

- a) De respondenten hebben eerst de overeenstemming met de richtlijn beoordeeld van de voorgestelde omvang van het sociale element. Artikel 9 van de richtlijn beperkt de reikwijdte van het sociale element tot de diensten die onder de universele dienst vallen; volgens deze respondenten betekent dit dat er geen sociaal tarief mag gelden voor de diensten die reeds door de markt worden verstrekt of voor diegene die niet worden beschouwd als basisdienst waartoe alle burgers toegang moeten hebben. De respondenten concluderen daarom dat het wetsvoorstel en de amendementen, door de toepassing van de sociale tarieven uit te breiden tot alle elektronischecommunicatiediensten, dus mogelijk ook breedbandtoegang, indruisen tegen artikel 9 van de Universeledienstrichtlijn (die niet voorschrijft dat de breedbandtoegang een element van de universele dienst moet zijn).
- b) Vervolgens buigen Belgacom en het Platform zich over de overeenstemming van de doelstellingen van het voorstel met de Universeledienstrichtlijn. Als rechtvaardiging voor de uitbreiding van de reikwijdte van het sociale tarief verwijzen de auteurs van het voorstel en van de amendementen naar de mogelijkheid om de reikwijdte van de sociale tarieven uit te breiden tot alle universeledienstelementen en tot het principe van technologische neutraliteit. Volgens de respondenten is het voorstel dus niet gebaseerd op een analyse van de marktvoorwaarden waarbij het noodzakelijk zou worden geacht om in dergelijke verplichtingen te voorzien. Welnu, vreemd genoeg heeft België een van de hoogste penetratiegraden in Europa wat de universele diensten betreft en desondanks is het de enige lidstaat van de zes landen die een beleid voor sociale tarieven hebben ingevoerd, die gedacht heeft aan een sociaal tarief op andere elementen buiten de vaste telefonie.
- c) Het principe van technologische neutraliteit is vastgelegd in de Universeledienstrichtlijn met als doel a priori geen operator uit te sluiten van een aanwijzingsprocedure voor de verstrekking van een element van de universele dienst. Volgens de respondenten kan het principe geenszins worden beschouwd als een argument om alle elektronischecommunicatiediensten op te nemen in de universele dienst.
- d) Ook de financiële, commerciële en operationele impact van de maatregel moet worden beoordeeld. Elke verandering in het systeem van toekenning van de sociale tarieven heeft onvermijdelijk een operationele impact op de operatoren en op het BIPT, de beheerder van de databank die aanvragen voor sociale tarieven behandelt maar die ook de toekenningsvoorwaarden om de twee jaar controleert. Toegang verlenen tot nieuwe gegevens van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ) impliceert ook zowel administratieve procedures als IT-procedures.

- e) Ten aanzien van het proportionaliteitsbeginsel blijkt dat de noodzaak van de uitbreiding van de sociale tarieven tot nieuwe begunstigen en tot nieuwe diensten niet is aangetoond. Tevens zijn de respondenten van oordeel dat de maatregel niet voldoet aan het proportionaliteitsbeginsel om verschillende redenen:
- doelstellingen zoals de strijd tegen de armoede en de schuldenlast kunnen geen maatregel rechtvaardigen die enkel voor de sector van de elektronische communicatie een financiële last vormt. Dergelijke maatregelen mogen enkel worden gefinancierd met overheidsgeld. Opdat een door de sector gefinancierde maatregel voldoet aan het Europees recht moet ten minste worden bewezen dat het niet mogelijk is om via de markt de diensten die als basisdiensten kunnen worden beschouwd, algemeen te verstrekken. In een land als België zijn de respondenten van oordeel dat het moeilijk is een dergelijke marktverschuiving te verdedigen.
 - Er is evenmin aangetoond dat de toegang tot nieuwe categorieën van begunstigen van het sociale tarief door de markt niet wordt verleend.
 - Er is geen aandacht besteed aan de impact van de maatregel op het algemene prijsniveau en op de investeringen in de sector.

3.2. DE UITBREIDING VAN DE AANBIEDENDE EN BIJDAGENDE OPERATOREN MET DE AANBIEDERS VAN ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE

Amendement 2 van Roel Deseyn (niet ingediend bij de Kamer) stelt een uitbreiding voor van de operatoren die sociale tarieven moeten aanbieden (en bijdragen tot de financiering van de verrichtingen) tot de operatoren die openbare elektronischecommunicatiediensten aanbieden aan de consument.

De derde vraag van het raadplegingsdocument aan de respondenten peilde naar dit voorstel om de reikwijdte van de sociale tarieven uit te breiden tot de elektronischecommunicatiediensten ten aanzien van de nieuwe richtlijn enerzijds (zie vraag 3.a) hierboven, onder titel 3.1), en ten aanzien van de marktomstandigheden:

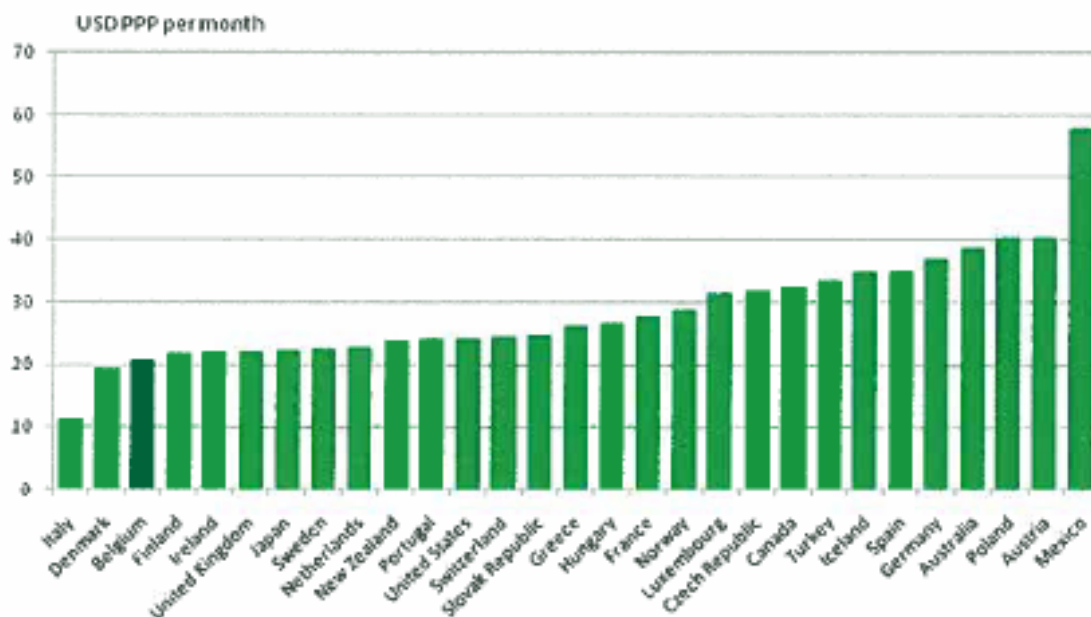
"3.b) is deze uitbreiding van de verplichting nodig rekening houdend met het feit dat een operator reeds spontaan op eigen kosten een sociaal tarief voor internetverbinding heeft aangeboden?"

3.c) wat zou de impact kunnen zijn voor de operatoren vanuit een operationeel standpunt? Commercieel? Financieel?"

Het OIVO is voorstander van de uitbreiding van de operatoren omdat het vindt dat de maatregel gunstig is voor de consument; het is van mening dat deze openstelling moet worden begeleid door een wettekst omdat het spontaan (en op hun kosten) aanbieden van een sociaal tarief door de operatoren geen enkele garantie biedt voor de consumenten.

Het Platform en Belgacom herinneren dan weer eraan dat de Europese Commissie een debat voert over de omvang van de universele dienst en dat de context zich er slecht toe leent om wijzigingen aan te brengen in de inhoud van het sociale element (zie hierboven, onder titel 3.1.).

Zij beklemtonen ook dat de spontane verstrekking door een operator van sociale tarieven voor internettoegang geenszins bewijst dat het internet deel uitmaakt van de diensten die men zou kunnen bestempelen als "basisdiensten" die bij wijze van universele dienst moeten worden verstrekt. De spontane verrichting bewijst volgens deze respondenten enkel maar dat de markt correct functioneert. Deze respondenten tonen bovendien de volgende grafiek op basis waarvan zij verklaren dat de Belgische tarieven voor breedbandtoegang tot de laagste in Europa zouden horen:

Source: OECD, 256 – 2040 kbit/s advertised, USD PPP, September 2009

Deze respondenten laten ook weten dat de operationele en financiële gevolgen niet zouden mogen worden genegeerd ten opzichte van het lange proces dat nodig is geweest om de huidige procedures ten uitvoer te brengen.

Het raadplegingsdocument spoorde de respondenten ook aan om zich uit te spreken over de impact van de maatregel om de aanbiederende operatoren uit te breiden, op de financiering van het sociale element. Vraag 4 luidde als volgt: ***"Wat denkt u van de uitbreiding van de bijdragers in het fonds voor sociale tarieven tot het geheel van operatoren die openbare elektronische communicatiediensten aanbieden? Wat denkt u in het bijzonder van het principe in het huidige artikel 74 dat luidt dat de lijst van de operatoren die verplicht zijn om bij te dragen in het fonds voor sociale tarieven verder gaat dan de lijst van de aanbieders⁷ (bijvoorbeeld de operatoren die er om bekend staan dat ze nooit particuliere klanten wilden bedienen) en wat denkt u van het feit dat dat principe wordt behouden in het amendement dat momenteel op tafel ligt?"***

Volgens het OIVO moet het fonds door een maximaal aantal operatoren worden gestijfd, ongeacht of zij het sociale element aanbieden.

Het Platform en Belgacom herinneren eraan dat in afwachting van een arrest van het EHvJ ter zake het helemaal niet gepast is om het stelsel voor de financiering van het sociale element te wijzigen. Er moet ook rekening worden gehouden met recente rechtspraak van het EHvJ die zegt dat een dergelijke financiering zou kunnen worden beschouwd als een concurrentievervalsende maatregel en als iets wat indruist tegen de Gemeenschapsregels inzake staatshulp.

Men kan zich immers afvragen waarom operatoren die nooit particuliere klanten hebben bediend, kosten van sociale tarieven zouden moeten dragen, terwijl ze daaruit geen enkel voordeel halen. Door een systeem in te stellen dat een grotere toegankelijkheid tot de sociale tarieven voor de hele sector garandeert (via een van de systemen die hierboven in punt 2.3.2. zijn vermeld), brengt men deze operatoren bovendien in een nog delicatesere situatie, aangezien men ze niet alleen discrimineert ten

⁷ De personen die het sociale element moeten aanbieden zijn momenteel de operatoren die een openbare telefoondienst aanbieden aan de consument; wat betreft de financiering daarentegen zijn alle operatoren die een openbare telefoondienst aanbieden, betrokken, zelfs de operatoren die geen enkele consument in hun klantenbestand hebben.

opzichte van de historische operator, maar ook ten opzichte van de alternatieve operatoren die particuliere klanten bedienen en die een ruimere toegang zullen hebben tot de “markt van de sociale tarieven” via deze versterkte toegankelijkheid.

3.3. DE UITBREIDING VAN DE REIKWIJDTE VAN DE SOCIALE TARIEVEN

Het wetsvoorstel schrijft voor dat de toepassing van het sociale tarief wordt veralgemeend naar alle openbare elektronische communicatiediensten, met inbegrip van gezamenlijke aanbiedingen die openbare elektronische communicatiediensten omvatten. De vragen 5 tot 8 van het document sloegen op deze precieze bepaling van het wetsvoorstel.

Vraag 5 bevroeg de respondenten over **“het voorstel om de reikwijdte van de tariefverlagingen uit te breiden tot de gezamenlijke aanbiedingen”**.

Het OIVO is helemaal te vinden voor deze maatregel.

Het Platform en Belgacom wijzen erop dat hoewel de WEC de operatoren verplicht om het sociale tarief aan te bieden op ten minste één standaardtarief, deze uiteraard de operatoren niet verbiedt om er meer aan te bieden. Volgens hen valt een verplichting om de reikwijdte van het sociale tarief uit te breiden naar gezamenlijke aanbiedingen niet onder het toepassingsgebied van de Universeledienstrichtlijn en zou dit erop neerkomen dat de operatoren worden verplicht een sociaal tarief aan te bieden voor breedbandinternet, een maatregel die volgens hen niet strookt met het proportionaliteitsbeginsel (zie hierboven onder titel 3.1, *in fine*).

Toch willen we hier net de wens van operator Numéricable in herinnering brengen om een specifieke oplossing te vinden voor de bundles, om de paradoxale situatie te vermijden waarbij de rechthebbenden van het sociale telefoontarief niet in aanmerking komen voor de meest interessante aanbiedingen voor internettoegang.

De respondenten werd vervolgens gevraagd om zich uit te spreken over de veralgemening van de reikwijdte van het sociale tarief tot alle aanbiedingen en een alternatief te overwegen dat erin bestond dat de operatoren slechts één sociaal aanbod doen: **“Wat vindt u van het voorstel om de korting te veralgemenen voor het geheel van aanbiedingen? Denkt u dat een verplichting voor alle operatoren om een enkel “sociaal aanbod” aan te bieden daarentegen kan worden opgelegd? Indien ja, hoe zou u dan dat “sociaal aanbod” definiëren in de wet: we zouden kunnen denken aan een voorafbetaalde kaart die zou kunnen worden gebruikt bij alle operatoren, of er kan ook worden overwogen om een tarief voor het “sociaal aanbod” te bepalen dat als referentie zou dienen zodat de operatoren een sociaal aanbod voorstellen tegen een tarief dat gelijk is aan of lager is dan die referentieprijs?”**

Volgens het OIVO is het wenselijk de reikwijdte van het sociale tarief te veralgemenen tot alle aanbiedingen, omdat dit de consumenten in staat zou stellen om hun formule vrij te kiezen.

Het Platform en Belgacom spreken zich daarentegen uit over het enige sociale aanbod zoals in de vraag wordt gesuggereerd en dat bestaat uit de verdeling van een “universele” voorafbetaalde kaart. Ze lijken a priori tegenstander te zijn gelet op de kosten en de complexiteit die de invoering van deze oplossing zou impliceren.

Vraag 7 van het raadplegingsdocument trok de eigenlijke terminologie van het wetsvoorstel in twijfel: **“Vindt u dat de tekst voldoende helder en eenduidig is wanneer de termen “gezamenlijke aanbieding” wordt gebruikt? Welke definitie zou u voorstellen om dit begrip van “gezamenlijke aanbieding” beter te plaatsen?”**

Het Platform en Belgacom stellen hier voor om liever het begrip te gebruiken van “gezamenlijke aanbiedingen waarin een dienst die voorwerp is van het sociaal tarief”.

In verband met vraag 8 over de toepassing van het sociale tarief op bundles (**“Hoe ziet u de toepassing van het sociaal tarief in het kader van de bundels? Welke gevolgen zou dit hebben vanuit operationeel, commercieel en financieel standpunt?”**), wijzen Belgacom en het Platform erop dat een dergelijke maatregel volgens hen niet strookt met het proportionaliteitsbeginsel (zie hierboven, onder titel 3.1, *in fine*).

Numéricable benadrukt dan weer de grote moeilijkheid om met bundles rekening te houden. Het anticiperen op het grote aantal tarieven en kortingen, alsook technische veranderingen is onmogelijk.

3.4. DE VEREENVOUDIGING VAN DE TOEGESTANE KORTINGEN

Het wetsvoorstel voorziet in twee wijzigingen die erop gericht zijn de toegestane kortingen te vereenvoudigen.

De eerste bestaat erin de huidige opsplitsing van het sociale tarief in € 8,40 per maand voor het abonnementsgeld en € 6,2 per twee maanden voor de gesprekskosten te vervangen door één enkel bedrag van € 23 per tijdvak van 2 maanden indien één enkele operator de klant factureert. Dankzij die laatste maatregel kan nauwer worden aangesloten op de werkelijkheden van de huidige tariefstructuren van de operatoren.

Het BIPT nodigde de respondenten uit om zich uit te spreken over de gevolgen die het wegvallen van het onderscheid tussen de korting op de abonnementskosten en die op de gesprekskosten, zou kunnen hebben in vraag 9: **“Wordt de STT-toepassing praktischer voor de operatoren door in die gevallen het onderscheid tussen een korting op de abonnementskosten en een korting op de gesprekskosten weg te nemen? Denkt u dat dit een positieve invloed kan hebben op het aantal klanten dat is betrokken bij de toekenning van de sociale tarieven? Denkt u dat dat onderscheid een beduidende stijging van het bedrag van de door de alternatieve operatoren toegekende kortingen als gevolg zou kunnen hebben?”**

Volgens Belgacom en het Platform mag de operationele, technische en economische impact van elke aanpassing in de tarifiering niet worden onderschat. Deze respondenten zijn ongerust over het feit dat de vaste maandelijkse bedragen van de *postpaid* formules in de mobiele telefonie waarin een vast aantal belminuten en sms'en vervat zit, meestal de korting van € 11,5 per maand overschrijden die moet worden toegekend. Het wetsvoorstel zou daarom technische problemen kunnen opleveren.

Men kan eraan toevoegen dat het enige bedrag waarin niet langer het onderscheid wordt gemaakt tussen abonnement en gesprekken, in feite erop zou neerkomen dat enkel op het abonnement een korting wordt verleend, hetgeen zou ingaan tegen de aanvankelijke wens van de wetgever.

De tweede wijziging van het wetsvoorstel bestaat in een afschaffing van het verschil tussen de kortingen die worden toegestaan aan leefloners (bestaansminimumtrekkers) en diegene die worden verleend aan de andere categorieën van begunstigden. Het voorstel voorziet in de toekenning van de “volledige” korting van € 23 over twee maanden aan alle begunstigden zonder een specifieke vorm van toekenning te bepalen.

Vraag 10 sloeg op de impact van het feit dat er maar één korting is, op de verschillende categorieën van begunstigden: **“Wordt de STT-toepassing praktischer voor de operatoren door één en dezelfde korting toe te kennen, ongeacht de categorie van begunstigden? Denkt u dat dit een positieve invloed kan hebben op het aantal klanten dat is betrokken bij de toekenning van de sociale tarieven? Denkt u dat dat onderscheid een beduidende stijging van het bedrag van de door de alternatieve operatoren toegekende kortingen als gevolg zou kunnen hebben?”**

Het Platform en Belgacom wijzen er nogmaals op dat de operatoren die vandaag de sociale tarieven hanteren geen praktische problemen hebben ondervonden om de verschillende tarieven van artikel 38 van de bijlage bij de WEC toe te passen en dat er daarom geen reden is om het systeem te veranderen.

De voorgestelde wijzigingen zullen volgens hen bovendien geen enkele invloed hebben op het aantal klanten die in aanmerking komen voor sociale tarieven omdat de voorwaarden onveranderd blijven.

Deze wijziging zal daarentegen onvermijdelijk ertoe leiden dat de financiële last op de sector zal toenemen.

Aangezien volgens deze respondenten de personen gemiddeld 6 maanden onder het statuut van leefloner blijven en het sociale beleid deze mensen ertoe aanzet om dit statuut te verlaten, is het niet coherent dat een maatregel van de sector extra voordelen geeft aan de personen die dit statuut hebben. De respondenten zijn van oordeel dat een meer coherente maatregel zou bestaan in de afschaffing van het verlenen van sociale tarieven aan personen die een leefloon ontvangen.

3.5. DE VERANDERING VAN DE BLIZONDERE VERPLICHTING DIE OP DE CS/CPS-OPERATOREN WEEGT

Wanneer in het huidige regelgevingskader de gespreks- en abonnementskosten door twee verschillende operatoren worden gefactureerd, is de operator die de gesprekskosten factureert verplicht de volledige maandelijkse korting van € 11,5 aan te bieden als gesprekskosten, wat op zich voor deze operator discriminerend was.

Het wetsvoorstel wijzigt artikel 38 van de bijlage bij de WEC zodat de verrichting over de twee operatoren wordt verdeeld (€ 6,2 per twee maanden te verlenen door de CS/CPS-operator en € 16,8 door de operator die het abonnementsgeld factureert).

De vragen 11 en 12 van het raadplegingsdocument hadden betrekking op deze wijziging:

“Vraag 11. Ondervinden de betrokken operatoren operationele problemen door de scheiding van de verrichting in twee delen indien de klant wordt gefactureerd door twee verschillende operatoren, voor het abonnementsgeld enerzijds en voor de gesprekskosten anderzijds? Hoe zou de aanvraagprocedure voor toekenning vanuit het standpunt van de aanvrager kunnen worden herbepaald in dat geval?”

Vraag 12. Is de bepaling van een specifieke procedure in het CPS/CS-geval nog steeds van toepassing in het licht van de marktevolutie? Denkt u dat die specifieke bepaling, zoals ze nu is opgesteld, ook andere soorten aanbiedingen dan CPS/CS kan dekken? Aan welke soort aanbiedingen denkt u? Indien niet, vindt u dat de tekst zou moeten worden aangepast om die situaties te dekken?”

Belgacom en het Platform hebben op deze twee vragen geen gezamenlijk antwoord kunnen vinden. Het is begrijpelijk dat het standpunt van de historische operator en dat van de alternatieve operatoren hierover lijnrecht tegenover elkaar staan. De eerste is bevoordeeld door de huidige situatie waarin hij niet verplicht is een korting te verlenen, hoewel hij de inkomsten uit het abonnement ontvangt; de tweede groep is benadeeld doordat deze niet alleen de korting op de gesprekskosten moet toekennen maar vooral ook de maandelijkse korting van € 11,5 die overeenstemt met het abonnementsgedeelte dat door deze groep niet wordt gefactureerd.

In zijn eigen bijdrage sluit KPN-Group Belgium zich aan bij het standpunt van het BIPT dat de huidige verplichtingen die op de CPS-operatoren wegen, onevenredig zouden zijn. KPN-Group Belgium is tevreden dat het wetsvoorstel deze anomalie wegwerkt door beide betrokken operatoren en niet langer alleen de CPS-operator te verplichten om de korting te verlenen.

3.6. DE WIJZIGING VAN DE KORTING OP DE NETWERKAANSLUITING

Het wetsvoorstel vervangt de huidige 50% korting op het normale tarief voor de beschikbaarstelling van de aansluiting op een openbaar telefoonnetwerk op een vaste locatie door een nominale korting van € 33 voor de beschikbaarstelling van de aansluiting op een openbaar elektronisch communicatienetwerk en activering. De wijziging heeft dus als gevolg dat ook de mobiele operatoren betrokken worden bij de toekenning van deze korting, hetgeen aan bod komt in vraag 13 hieronder: ***“Wat denkt u van het voorstel om de korting op de aansluitingskosten uit te breiden tot ook de mobiele netwerken (en de activeringskosten)? Verdient het volgens u de voorkeur om een sociale korting toe te passen op de voorafbetaalde kaarten of gaat het over een niet-duurzame oplossing gezien de progressieve uitdoving van de voorafbetaalde kaarten?”***

Het OIVO staat gunstig tegenover het voorstel omdat het vindt dat de korting op de kosten van aansluiting zo groot mogelijk moet zijn en dus ook op de mobiele netwerken moet slaan. Ook op voorafbetaalde kaarten moet een korting worden toegepast omdat deze in sommige gevallen een aan te raden formule blijven, ook al zijn ze stilaan aan het verdwijnen.

Het Platform en Belgacom begrijpen niet hoe de wetgever het noodzakelijk kan achten om te voorzien in een korting op de activeringskosten bij mobiele telefonie, terwijl dergelijke kosten niet voorkomen bij het merendeel van de mobiele aanbiedingen.

Wat de voorafbetaalde kaarten betreft, wensen het Platform en Belgacom dat het bedrag van de korting die nu van toepassing is, € 3,10 per maand, niet wordt verhoogd en zij rechtvaardigen dit verschil ten opzichte van de aanbiedingen met abonnement door het verschil in ARPU, die kleiner is bij voorafbetaalde formules.

3.7. DE INDEXERING VAN DE BEDRAGEN VAN DE KORTINGEN

Het wetsvoorstel voorziet in een jaarlijkse indexering van de bedragen volgens groep 8 (communicatie) van de consumptieprijsindex. Vraag 14 be vraagt de respondenten over deze werkwijze:

“a) Wat vindt u van het idee om een indexering van de bedragen in te voeren? b) Wat vindt u van de voorgestelde index? c) Vindt u dat de tekst volstaat om de transparantie van de bedragen die moeten worden toegepast te garanderen of vindt u dat moet worden voorzien in een interventie (publicatie) van het Instituut? d) Vindt u dat de tekst volstaat om de toepasbaarheid van het systeem te garanderen of vindt u dat moet worden voorzien in een termijn voor de invoering van geïndexeerde bedragen? e) Wat vindt u van het feit dat het wetsvoorstel als basisbedragen de bedragen uit de WEC van 2005 neemt (zonder deze te indexeren op de publicatiedatum)?”

In verband hiermee is het OIVO van mening dat een publicatie van het Instituut gepast zou zijn om te zorgen voor een maximale transparantie.

Het Platform en Belgacom verduidelijken dat een indexering zowel positief als negatief kan zijn. Gelet op de daling van de retailtarieven sedert 1997, op basis waarvan de kortingen in de WEC zijn vastgesteld, is het niet noodzakelijk in het voordeel van de begunstigten dat de bedragen van de kortingen worden geïndexeerd.

Deze respondenten ramen de minimumtermijn die nodig is om geïndexeerde tarieven in te voeren op drie maanden.

Hoewel het voorstel een indexering van de bedragen beoogt, bevat het toch, zoals in de huidige tekst, nominale kortingsbedragen en voldoet het aldus niet aan de vraag vanwege Test-Aankoop om relatieve kortingen vast te stellen. Alle operatoren verplichten om een nominale korting van € 23 per twee maanden toe te kennen is immers niet neutraal op de markt. De verplichting kan ertoe leiden dat de operatoren die aanbiedingen van € 10 per maand doen, hun sociale klanten voor € 1,5 per maand crediteren en dat de volledige telecomuitgaven van deze klanten worden gefinancierd door een fonds. Vraag 15 slaat op deze keuze om kortingen in waarden in plaats van in percentages te behouden: ***“Wat vindt u van het feit dat het voorstel de nominale kortingsbedragen (geïndexeerd) behoudt? Denkt u dat kortingen uitgedrukt in percentage verkieslijk zouden zijn? Zou een dergelijk systeem een probleem vormen wat betreft voorspelbaarheid? Denkt u dat kortingen uitgedrukt in percentage zouden stroken met het huidige stelsel voor financiering van het sociale element of zouden ze een wijziging van dat stelsel inhouden?”***

Het OIVO ondersteunt het idee van een relatieve korting (in %); volgens dit centrum kan er geen sprake zijn van een probleem inzake voorspelbaarheid, omdat de consument op de hoogte zou zijn van het kortingssysteem.

Het Platform en Belgacom wijzen op het voornaamste voordeel van het werken met nominale in plaats van met relatieve kortingsbedragen: de duidelijkheid voor de operatoren én voor de klanten.

Overstappen op procentuele tarieven zou onvermijdelijk leiden tot grote aanpassingen in de factureringssystemen van de operatoren, wat voor de operatoren kosten zou teweegbrengen. Zij denken ook dat dit het systeem van de sociale tarieven voor de begunstigden obscuurder zou maken.

3.8. DE WIJZIGING VAN DE LIJST VAN BEGUNSTIGDEN

De wijziging voorgesteld in een amendement bestaat in een herdefiniëring van de begunstigden van de sociale tarieven; volgens het amendement zou de lijst er als volgt gaan uitzien:

- gepensioneerden van wie men het inkomen controleert (die recht hebben op de verhoogde financiële tussenkomst in de gezondheidszorg)
- weduwnaars, weduwen van wie men het inkomen controleert (die recht hebben op de verhoogde financiële tussenkomst in de gezondheidszorg)
- wezen van wie men het inkomen controleert (die recht hebben op de verhoogde financiële tussenkomst in de gezondheidszorg)
- invaliden van wie men het inkomen controleert (die recht hebben op de verhoogde financiële tussenkomst in de gezondheidszorg)
- alle begunstigden van het OMNIO-statuut (statuut verleend door de ziekenfondsen na een controle van het inkomen)
- een lijst van begunstigden bedoeld in artikel 37, § 19, van de wet betreffende de verplichte verzekering inzake ziekte en schadeloosstelling, gecoördineerd op 14 juli 1994. Deze lijst bestaat nu uit⁸:
 - de begunstigden aan wie het recht op het leefloon is toegekend;
 - de begunstigden aan wie een OCMW een hulp verleent die geheel of gedeeltelijk ten laste wordt genomen door de Federale Staat;
 - de begunstigden die een gewaarborgd inkomen voor bejaarden en de inkomensgarantie voor ouderen (I.G.O.) ontvangen;
 - de begunstigden van een gehandicapentoeslag;
 - kinderen met een lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid van ten minste 66%;
 - langdurig werklozen;
 - eenoudergezinnen.

Het amendement zou een stijging van het aantal potentiële begunstigden tot gevolg hebben: van 565.000 naar 710.000 personen (onder de potentiële begunstigden bevinden zich in beide gevallen de 375.000 "bewezen" of "werkelijke" begunstigden die reeds het STT genieten). Aangezien de voorgestelde lijst van de categorieën meer verwijst naar statuten die bekend zijn bij de KSZ, waartoe de STTS-webapplicatie toegang heeft, kan men bovendien een doorgedreven automatisering van de aanvraagprocedure voor sociale tarieven verwachten. Deze verdere automatisering zou kunnen leiden tot een groter aantal potentiële begunstigden die het STT aanvragen. Men zou dus een toename zien van de werkelijke begunstigden die meer dan evenredig is met de stijging met 26% van de potentiële begunstigden. Vraag 16 sloeg op de spreiding van deze nieuwe potentiële begunstigden: ***“Denkt u dat de stijging van het aantal mogelijke begunstigden de gelegenheid zou kunnen zijn om de huidige verdeling van de sociale abonnees tussen de operatoren te wijzigen (de Belgacom-groep beschikt op 31/12/2009 over 96,2% van de sociale abonnees)? Wat zouden volgens u de voorwaarden kunnen zijn opdat deze nieuwe mogelijke begunstigden evenredig zouden worden verdeeld ten opzichte van de marktaandeelen van de verschillende operatoren?”***

Het OIVO wijst er hier op dat de doelstelling om de sociale abonnees evenredig te spreiden over de operatoren geen belemmering voor de consument hoeft te zijn om vrij zijn dienstenaanbieder te kiezen.

Belgacom en het Platform zijn van mening dat de eventuele mogelijkheid van een betere verdeling van de abonnees over de operatoren geen argument mag zijn om de langere lijst van de begunstigden en dus de grotere financiële last voor de sector te rechtvaardigen.

⁸ De lijst werd de laatste keer vervolledigd door de wet houdende diverse bepalingen inzake gezondheid van 10 december 2009; de opnemings van eenoudergezinnen waarin deze wet voorziet, is van kracht geworden op 10 januari 2010.

De voorgestelde lijst, die neerkomt op alle personen met een laag inkomen, volgens de (veranderende) criteria van de sociale zekerheid, komt aan bod in vraag 17 van het raadplegingsdocument:

“a) Wat vindt u van de voorgestelde lijst? b) Verdient het volgens u de voorkeur om in de WEC een exhaustieve lijst van de begunstigden op te nemen of, zoals het amendement voorstelt, te verwijzen naar een lijst die onderhevig is aan wijzigingen die door de gezondheidssector werden beslist? c) Wat vindt u van het idee dat het sociaal tarief wordt toegekend aan alle personen die worden beschouwd als hebbende een laag inkomen zonder cumulatief leeftijds- en handicapcriterium (zoals nu)?”

Het OIVO lijkt voorstander te zijn van de voorgestelde lijst; volgens dit centrum moet de lijst van de begunstigden zo groot mogelijk zijn, kunnen veranderen en coherent zijn met andere wetgevingen die zich op deze doelgroep richten.

Het Platform en Belgacom zijn niet te vinden voor het behoud van de personen die het leefloon ontvangen (bestaansminimum) in de lijst van de begunstigden. Dit statuut is per definitie tijdelijk en het beleid tegenover deze mensen heeft altijd erin bestaan ze zo snel mogelijk uit dit statuut te halen. Het verlenen van telecommunicatiegebonden voordelen aan deze personen is vanuit dat gezichtspunt een ondoeltreffende maatregel. In plaats van een verlenging van de lijst van begunstigden te overwegen, zou volgens deze respondenten de noodzaak herbekeken moeten worden om een sociaal tarief te behouden voor de bestaansminimumtrekkers.

Het Platform en Belgacom betwisten anderzijds het voorstel om het sociale tarief uit te breiden naar alle begunstigden van het OMNIO-statuuut. Dit statuut is in het leven geroepen om de toegankelijkheid tot de gezondheidszorg te verbeteren en wordt aan een gezin verleend zodra een drempel van het globale gezinsinkomen wordt overschreden. Het statuut is volgens de respondenten dus wisselvallig, veel meer dan wanneer men een leeftijds criterium cumuleert met het inkomens criterium, zoals nu het geval is. De taak om geregeld te controleren of nog steeds voldaan wordt aan de toekenningsvoorwaarden zou dus waarschijnlijk zwaarder worden als alle begunstigden van het OMNIO-statuuut het sociale tarief zouden kunnen krijgen. De respondenten vechten ook het feit aan dat de auteurs zonder enige rechtvaardiging de financiële last van dit beleid enkel laten wegen op de telecommunicatiesector. Ten slotte is het werken met een lijst van begunstigden die kan worden veranderd op basis van de gezondheidssector totaal ondenkbaar volgens het Platform en Belgacom.

De auteurs van het amendement dat erop gericht is de lijst van de begunstigden te wijzigen, rechtvaardigen de voorgestelde lijst ten aanzien van de gegevens die door de KSZ worden bewaard en waartoe de STTS-webapplicatie toegang heeft. Vraag 18 heeft het over het nut van het amendement in dit perspectief: **“Wat vindt u van het idee om de voorwaarden voor toekenning van het sociaal tarief te wijzigen, meer bepaald in het licht van de rechtvaardiging door de auteurs van het amendement, namelijk het vooruitzicht op de verbetering van de automatisering van de procedure?”**

Het OIVO vindt dat de verdere automatisering van de procedure geen voorwendsel mag zijn om de lijst van de begunstigden af te sluiten.

Het Platform en Belgacom wijzen erop dat het voor hen niet gepast zou zijn om nu de voorwaarden voor de toekenning van het sociaal tarief te wijzigen. Volgens hen zou het utopisch zijn te denken dat de voorgestelde wijziging het aantal manueel behandelde dossiers tot nul zal terugbrengen. De aanvragers zullen immers nog altijd proberen hun recht manueel te doen gelden ter ondersteuning van verklaringen en andere bewijsstukken.

3.9. DE WIJZIGING VAN ARTIKEL 110 VAN DE WEC

De auteurs van het aanvankelijke wetsvoorstel stellen voor om de verplichting die op de operatoren rust om op de factuur van de abonnee ten minste een keer per jaar het meest gunstige tariefplan te melden, zo te wijzigen dat de operator voor zijn abonnees die het sociale tarief genieten, rekening houdt met dit gegeven om het meeste gunstige tariefplan te berekenen. De relevantie van deze wijziging was voor raadpleging voorgelegd in vraag 19: **“Vindt u het relevant om artikel 110, § 4, van de WEC, te wijzigen indien het sociaal element van toepassing zou zijn op alle door de operatoren gehanteerde tarieven? Indien het sociaal tarief van toepassing zou zijn op alle tarieven, hoe zou het beste aanbod zonder het sociaal tarief dan verschillen van het beste aanbod met het sociaal tarief?”**

Volgens Belgacom en het Platform levert de wijziging van artikel 110 van de WEC voor de consumenten geen toegevoegde waarde op, terwijl ze de operatoren wel tot technische aanpassingen zou nopen. De respondenten wijzen bovendien erop dat de begunstigden van sociale tarieven dankzij het tariefvergelijkingsprogramma van het BIPT het voor hen beste aanbod kunnen achterhalen, rekening houdende met hun gebruikspatroon en met het feit dat ze het sociale telefoontarief genieten.

3.10. DE UITVOERINGSTERMIJN

Er wordt een termijn om de wet uit te voeren voorgesteld van 6 maanden na de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad. In vraag 20 wordt aan de respondenten naar hun mening over deze termijn gevraagd:

“Wat vindt u van de voorgestelde uitvoeringstermijn?”

- a) **Volstaat die termijn vanuit het standpunt van de aanbieders van het sociale element, onder andere in het licht van het feit dat de wetswijziging de gelegenheid zou zijn voor elke operator om bijkomende "sociale klanten" aan te trekken, evenredig verdeeld volgens hun marktaandeel?**
- b) **Is het raadzaam om een uitvoeringstermijn te bepalen in een wet a priori en voor alle wijzigingen?**
- c) **Denkt u dat het mogelijk is om de uitvoering van de wijzigingen betreffende de lijst van begunstigden te verbinden aan de datum van wijziging van de toepassing om zo een periode van opstopping van de aanvragen te vermijden?”**

Buiten de argumenten die geopperd zijn in het kader van de vorige vragen om het wetsvoorstel en de amendementen aan te vechten, bevelen het Platform en Belgacom hier aan om op zijn minst te wachten tot het einde van de procedures voor de hoven en rechtbanken alvorens te overwegen om voort te gaan met de voorstellen, die werkelijk een grote financiële impact hebben.

De voorgestelde uitvoeringstermijn van zes maanden lijkt voor deze respondenten niet realistisch wegens de betrokkenheid van een groot aantal partijen in het proces, van wie de systemen zouden moeten worden gewijzigd.

3.11. ANDERE SUGGESTIES

De respondenten kregen met vraag 21 de gelegenheid om in het kader van het sociale element andere suggesties te doen (**“Hebt u andere suggesties in het kader van het sociale element van de universele dienst in het algemeen?”**). Deel 1 van deze samenvatting neemt voor een groot deel elementen over van het denkwerk dat is verricht over het sociale element buiten het wetsvoorstel en de amendementen erop, die tijdens de raadpleging tot stand zijn gekomen.

Belgacom en het Platform geven niettemin, specifiek als antwoord op deze vraag 21, een lijst van aanbevelingen aan het Parlement en aan het BIPT:

- zij bevelen de overheid aan om een overheidsparticipatie te overwegen van de Federale Staat en/of de gemeenschappen en gewesten in de financiële last, a fortiori in de veronderstelling dat de begunstigen van het sociale tarief worden uitgebreid;
- zij wensen dat het BIPT, ondersteund door de regering, de nodige analyses en een Europees benchmark verricht om de redenen te kennen:
 - voor het feit dat de financiële last zo hoog is in België en niet vermindert zoals deze dat neigt te doen in de andere staten;
 - voor het feit dat het aantal begunstigen zo hoog ligt en alleen maar toeneemt in tegenstelling tot wat in het buitenland vastgesteld wordt;
- zij vragen aan het BIPT en aan de auteurs van het wetsvoorstel om het einde van de procedures voor de hoven en rechtbanken af te wachten;
- zij vragen om de redelijkheid van de wijzigingen van het wetsvoorstel en van de amendementen te evalueren;
- zij vragen aan het Parlement om het aantal begunstigen van het sociale tarief niet uit te breiden omdat sommige personen in deze categorie ertoe zouden kunnen worden gebracht om geen inspanningen meer te doen om van onder het OMNIO-statuut te geraken;
- zij vragen het BIPT inspanningen te doen om de realtime-uitwisseling van gegevens met de KSZ te optimaliseren en directe toegang te krijgen tot de noodzakelijke gegevens.

4. CONCLUSIES

Om het werk van de auteurs van het wetsvoorstel en van de amendementen duidelijk te maken, hebben wij de mening van de sector en van de organisatie voor consumentenbescherming over de voor raadpleging voorgelegde voorstellen opgenomen in de onderstaande samenvattende tabel:

	Maatregel	Operatoren		Consumenten
Wijziging van artikel 74 in de WEC (amendement 2 Roel Deseyn)	Uitbreiding van de aanbiedende operatoren tot de leveranciers van elektronischecommunicatiediensten	Tegen		Voor
Wijziging van artikel 74 in de WEC (amendement 2 Roel Deseyn)	Uitbreiding van bijdragers tot de leveranciers van elektronischecommunicatiediensten	Tegen		Voor
Wijziging van artikel 74 in de WEC (amendement 2 Roel Deseyn)	Uitbreiding van de sociale tarieven tot de elektronischecommunicatiediensten	Tegen		Voor
Wijzigingen in artikel 38 van de bijlage bij de WEC (aanvankelijk voorstel + amendement 1 Roel Deseyn)	Uitbreiding van de sociale tarieven tot de gezamenlijke aanbiedingen	Tegen		Voor
Wijzigingen in artikel 38 van de bijlage bij de WEC (aanvankelijk voorstel + amendement 1 Roel Deseyn)	Uitbreiding van de sociale tarieven tot alle aanbiedingen van de operatoren	Tegen		Voor
Wijzigingen in artikel 38 van de bijlage bij de WEC (aanvankelijk voorstel + amendement 1 Roel Deseyn)	Uitbreiding van de sociale tarieven tot de bundles	Tegen in de mate die is voorgesteld, maar noodzakelijk een oplossing te vinden voor de bundles		Voor
Wijzigingen in artikel 38 van de bijlage bij de WEC (aanvankelijk voorstel + amendement 1 Roel Deseyn)	Enige korting van € 23 voor 2 maanden	Tegen, des te meer in geval van voorafbetaalde kaarten		Geen mening gegeven
Wijzigingen in artikel 38 van de bijlage bij de WEC (aanvankelijk voorstel + amendement 1 Roel Deseyn)	Korting gedeeld onder de operatoren in het geval van een CPS	Belgacom: heeft geen mening gegeven	OLO's: voor	Geen mening gegeven
Wijzigingen in artikel 38 van de bijlage bij de WEC (aanvankelijk voorstel + amendement 1 Roel Deseyn)	Activeringskosten voor mobiel onderworpen aan de korting op de aansluitingskosten	Tegen		Voor
Wijzigingen in artikel 38 van de bijlage bij de WEC (aanvankelijk voorstel + amendement 1 Roel Deseyn)	Indexering van de kortingen	Tegen Als de maatregel zou worden toegepast: een uitvoeringstermijn van 3 maanden vaststellen		Voor, met transparantie
Wijzigingen in artikel 38 van de bijlage bij de WEC (aanvankelijk voorstel + amendement 1 Roel Deseyn)	Kortingen in nominale waarden gelaten en niet in relatieve waarden	Voor		Tegen
Wijziging van artikel 22, § 1, van de bijlage bij de WEC ("amendement Plasman & Geerts")	Wijziging van de lijst van begunstigden	Tegen		Voor
Wijziging van artikel 22, § 1, van de bijlage bij de WEC ("amendement Plasman & Geerts")	Lijst mogelijk gewijzigd door een ander sectoraal beleid (sociale zekerheid)	Tegen		Voor
Wijziging van artikel 22, § 1, van de bijlage bij de WEC ("amendement Plasman & Geerts")	De lijst wijzigen om overeen te komen met de gegevens van de KSZ	Tegen		Tegen
Wijziging van artikel 110 van de WEC (aanvankelijk voorstel)	op de factuur van de sociale klanten minstens een keer per jaar het meest voordelige tariefplan vermelden, rekening houdende met het sociale tarief	Tegen		Geen mening gegeven
Uitvoering (Amendement 3 van Roel Deseyn)	Termijn van 6 maanden om de wet uit te voeren	Tegen (termijn te kort)		Geen mening gegeven

Het BIPT verheugt zich over de kwaliteit van de ontvangen bijdragen, niet alleen van de antwoorden op de precieze vragen die zijn gesteld in het kader van het wetsvoorstel en de amendementen erop, maar ook van het meer strategische denkwerk over het sociale element.

Daardoor zal dit document als referentie dienen voor al het denkwerk van het Instituut over het sociale element van de universele dienst en zal het als zodanig worden voorgesteld in alle kringen die zich over deze materie buigen.

In dat opzicht kan men onder andere de oefening van het Platform en van Belgacom in aanmerking nemen die erin bestond de overeenstemming van de voorgestelde maatregelen met de Universeledienstrichtlijn te beoordelen. Het BIPT staat erop dat elke voorgestelde maatregel om de universele dienst te hervormen nauwkeurig wordt onderzocht op het stuk van overeenstemming ervan met het Europees recht. Concreet bestaat dat onderzoek uit de vaststelling van het effect van de maatregel, de conformiteit van het doel dat de maatregel nastreeft en de naleving van het proportionaliteitsbeginsel.

Vervolgens heeft het BIPT opengestaan voor de argumenten die de operatoren naar voren hebben geschoven in verband met het tijdschema om de besprekingen over het sociale element voort te zetten. De sector benadrukt het feit dat een specifieke hervorming van bepaalde elementen van het sociale element in een context waarin het universeledienstbeleid in zijn geheel mogelijk op middellange termijn zal worden gewijzigd (gelet op de zaken die hangende zijn bij de hoven en rechtbanken, en het debat dat door de Europese Commissie wordt gevoerd) niet gelegen zou komen.

Bijlagen

Votre correspondant : Anais Deville
Tel. : 02/547.06.22
e-mail : anais.deville@crioc.be
NE 417541646

Madame Marie-Eve Bondroit
IBPT
Ellipse Building - Bâtiment C
Bd du Roi/Robert II, 35

1030 Bruxelles

Bruxelles, le 26 avril 2010.

Madame Bondroit,

Concerne : consultation publique- tarif téléphonique social

Nous avons pris connaissance de la demande de la Commission infrastructure de la Chambre d'organiser une consultation publique relative à une proposition de loi modifiant la loi du 13 juin 2005 relative aux communications électroniques en ce qui concerne le tarif téléphonique social. Voici les commentaires que nous souhaitons faire sur cette proposition, en nous limitant à certains points particuliers.

- 1) Transposition de la directive 2009/136/CE.

Nous pensons que notre législation doit être conforme au droit européen (question 1), mais qu'il ne faut pas **non plus aller trop vite** et anticiper des mesures qui ne sont pas encore officielles.

- 2) Modification de l'article 74 de l'annexe à la LCE.

Nous sommes d'avis que l'**extension des opérateurs** tenus d'offrir les tarifs sociaux est **favorable aux consommateurs**, raison pour laquelle nous ne pouvons que la soutenir. **Il ne suffit pas, en effet, qu'un opérateur ait proposé "spontanément", à ses frais, un tarif social.** Cela n'offre aucune garantie; il faut au contraire que cette ouverture soit encadrée par un texte légal (question 3). Par ailleurs, c'est évidemment une bonne chose, selon nous, que le **fonds soit alimenté par un maximum d'opérateurs**, peu importe s'ils fournissent la composante sociale (question 4).

- 3) Modification de l'article 38 de l'annexe à la LCE.

Nous nous réjouissons évidemment de la proposition visant à **étendre la portée** des réductions aux offres conjointes (question 5), et sommes favorables à une **généralisation de la réduction à l'ensemble des offres** des opérateurs (question 6). Cela permettrait ainsi aux consommateurs concernés de choisir librement leur formule.

Par ailleurs, la réduction sur les frais de raccordement doit être la plus large possible, et donc, elle doit viser également les réseaux mobiles. Les cartes prépayées doivent aussi pouvoir se voir appliquer une réduction, puisque quand bien même elles disparaissent progressivement, elles constituent un système à conseiller dans certains cas (question 13).

En outre, nous soutenons l'idée de prévoir une réduction relative au montant (pourcentage de réduction), et non forfaitaire. Pour le bon ordre des choses, et un maximum de transparence, il serait opportun que l'Institut intervienne dans ce cadre, au moyen d'une publication (question 14). Aucun problème de prévisibilité ne peut être soulevé dans la mesure où le consommateur serait au courant du système de réduction. L'information donnée à celui-ci doit donc être effective et efficace (question 15).

4) Modification de l'article 22 § 1er de l'annexe à la LCE.

Nous nous interrogeons quant à la manière de répartir proportionnellement les abonnés sociaux entre les opérateurs, et pensons que cela ne doit pas constituer un obstacle pour le consommateur au libre choix de son fournisseur de service: la concurrence doit rester réelle (question 16)! En outre, la liste des bénéficiaires doit être la plus large possible, pouvoir varier, et être cohérente par rapport aux autres législations visant les personnes auxquelles elle se rapporte (question 17). Enfin, selon nous, l'automatisation de la procédure ne peut pas être un prétexte pour cadenciser la liste des bénéficiaires du tarif social.

Nous vous souhaitons une bonne lecture de ces commentaires, et vous prions de croire, Madame Bondroit, en l'assurance de notre considération distinguée.

Marc Vandercammen

Directeur général

BIPT
De heer Luc Hindryckx
Voorzitter van de Raad
Ellipse Building
Gebouw C
Koning Albert II laan 35
1030 Brussel

Brussel, 30 april 2010

Geachte heer Hindryckx,

Gelieve in bijlage de commentaren van het Platform Telecom Operators & Service Providers en Belgacom te willen vinden aangaande de consultatie van het BIPT betreffende een wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie wat betreft het sociaal telefoontarief.

Met hoogachting,

Benoit Scheen
Voorzitter Platform Telecom Operators & Service Providers

ALGEMENE INFORMATIE

Titel en datum van de raadpleging: DE CONSULTATIE VAN HET BIPT BETREFFENDE EEN WETSVOORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 13 JUNI 2005 BETREFFENDE DE ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE WAT BETREFT HET SOCIAAL TELEFOONTARIEF – 20/03/2010

Aan (natuurlijke persoon die werd aangeduid als contactpersoon binnen het BIPT in het document dat ter raadpleging werd voorgelegd): Marie-Eve Bondroit

Naam van de rechtspersoon die antwoordt: Platform Telecom Operators & Service Providers & Belgacom

Natuurlijke persoon die als contactpersoon fungeert voor de respondenten: Benoit Scheen (Platform) en Jürgen Massie (Belgacom)

VERTROUWELIJKHEID VAN DE GEGEVENS

De volgende informatie wordt als vertrouwelijk beschouwd door de respondent (aanvinken wat van toepassing is):

- Niets
- De identiteit van de rechtspersoon die antwoordt
- De identiteit van de natuurlijke persoon die als contactpersoon fungeert voor de respondent
- Bepaalde delen van het antwoord

In dat laatste geval dient de respondent een openbare en een vertrouwelijke versie van zijn bijdrage te verschaffen. In de vertrouwelijke versie worden de vertrouwelijke delen duidelijk geïdentificeerd in de body van de tekst.

In geval van tegenstrijdigheid tussen dit formulier en een vermelding in het antwoord (in het bijzonder de standaardvermelding betreffende de vertrouwelijkheid in de e-mails), erkent de respondent dat het BIPT enkel rekening dient te houden met dit formulier.

WAARSCHUWING

Conform artikel 140 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, worden de ontwerpbesluiten van het BIPT die aanzienlijke gevolgen zouden kunnen hebben voor een relevante markt, ter openbare raadpleging voorgelegd. De resultaten daarvan dienen te worden bekendgemaakt, in overeenstemming met de regels inzake vertrouwelijkheid van de bedrijfsgegevens.

Het is bijgevolg in het belang van de respondent om een exhaustieve en nauwkeurige lijst mee te geven van de vertrouwelijke informatie om te vermijden dat die informatie openbaar wordt gemaakt in het kader van de publicatie van de resultaten van de openbare raadpleging.

De respondenten mogen echter uitsluitend die informatie als vertrouwelijk bestempelen die werkelijk vertrouwelijk zijn aangezien het BIPT de mogelijkheid heeft om de vertrouwelijke aard van de informatie te betwisten krachtens artikel 23, § 3, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector.

NAAM, DATUM EN HANDTEKENING

30/04/2010

Benoit Scheen (Platform) & Jürgen Massie (Belgacom)

COMMENTAAR VAN HET PLATFORM EN BELGACOM AANGAANDE DE CONSULTATIE VAN HET BIPT BETREFFENDE EEN WETSVORSTEL TOT WIJZIGING VAN DE WET VAN 13 JUNI 2005 BETREFFENDE DE ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE WAT BETREFT HET SOCIAAL TELEFOONTARIEF

Inleidende beschouwingen

De operatoren van de Belgische telecommunicatiesector worden via deze consultatie geconfronteerd met nieuwe wetsvoorstellen ter uitbreiding van de bestaande universele dienst in België waarvan de financiering opnieuw zonder enig voorbehoud ten laste wordt gelegd van de telecomsector.

Het hoofdbezwaar van de sector betreft het feit dat in deze initiatieven, hoewel genomen in de context van telecommunicatiepolitiek, nauwelijks of zelfs geen overwegingen worden gevonden met betrekking tot deze telecommunicatiepolitiek. We denken met name aan het nalaten van een onderzoek:

- naar de impact van nieuwe heffingen op de bijdrageplichtige telecombedrijven,
- naar de impact op het algemeen prijsniveau dat van toepassing is op de andere dan sociale abonnees,
- naar de noodzaak en de motieven om alle begunstigen van het OMNIO-statuut als sociaal tarief begunstigde ten laste van de telecomsector op te nemen,
- en naar overwegingen betreffende het Belgische investeringsklimaat voor operatoren die onder de heffingsplicht vallen.

Kortom, de sector - die geviseerd wordt om hogere en bijkomende financiële lasten te moeten dragen - mist in de wetsvoorstellen en in de consultatie ernstige analyse en motieven waarom de sector dreigt verplicht te worden om een maatschappelijk probleem, zijnde personen die sociaal-economisch kwetsbaar zijn, alleen en zonder tussenkomst van de Federale Staat, op de schouders te nemen.

De sector meent dat er een noodzaak bestaat aan een rationalisering van de omvang van de universele dienst in België, voor er opnieuw nieuwe verplichtingen worden ingevoerd. Deze suggestie vindt haar rechtvaardiging enerzijds in de veel te zelden gemaakte vaststelling dat vele landen een overheidsingrijpen in de markt totaal niet nodig vinden en dus geen enkele vorm van universele dienstverlening opleggen (bv Duitsland, Luxemburg,...), anderzijds in de vaststelling dat België als welvarend land met een benijdenswaardige telecommunicatie-infrastructuur paradoxaal genoeg het Europese land is met de zwaarste universele dienstverlening (cf. infra). Dit overheidsingrijpen in de telecommunicatiemarkt is niet zonder implicaties voor de marktwerking omdat ze een structurele last dreigt te leggen op alle gebruikers, aangezien de telecombedrijven deze inkomsten dienen te gebruiken voor de zware heffingen ten voordele van sociale abonnees en dit mogelijk ten koste van investeringen in dienstverlening en infrastructuur.

De sector hoopt op een algemene evaluatie van de omvang van de Belgische universele dienst inzake telecommunicatie, ten gepaste tijde, dwz nadat het Europese Hof van Justitie zich heeft uitgesproken over de legitimiteit van het huidige financieringssysteem en na een evaluatie door de Europese Commissie van de nieuwe universele dienstrichtlijn van 25

november 2009. Ad-hoc initiatieven zoals voorliggende wetsvoorstellen worden door de sector op dit ogenblik als disproportioneel ervaren.

Een benchmark

De meeste Europese lidstaten leggen geen wettelijke kortingen op. In de ons omringende landen Duitsland en Luxemburg, die qua telecomaandbod en welvaart te vergelijken zijn met België, is er eenvoudigweg geen sprake van universele dienstverplichtingen. In Nederland, nog een buurland met een vergelijkbaar aanbod, is KPN niet verplicht om kortingen aan te bieden, maar wel om een abonnement aan te bieden met lagere kost, maar weliswaar met hogere gesprekstarieven om burgers met een beperkt gebruik van de vaste telefoondienst tegemoet te komen. Een dergelijke abonnementsformule wordt in België door de markt aangeboden.

Finland, Denemarken, Zweden, Ierland en Griekenland kennen geen universele dienstverplichtingen op het vlak van sociale tarieven.

De volgende landen blijven dus over, met een wettelijk sociaal tariefplan waarvan de impact vele malen kleiner is dan het Belgische.

- Italië legt een reductie op van 50% op de abonnementsprijs van de vaste telefoondienst.
- Spanje legt een reductie op van 95% op de abonnementsprijs en 70% op de installatie ten voordele van 400 000 personen op een bevolking van 40 mio (of 1%).
- Frankrijk kent een voordeel toe van 8,51€ op het abonnement van de vaste telefoondienst ten gunste van 600 000 begunstigden op 62 mio inwoners (of 1%).
- Engeland kent goedkopere tariefschema's toe aan ongeveer 1 150 000 personen op ongeveer 48 mio inwoners (2%).

We zien dus dat België vandaag met ongeveer 370 000 begunstigden op 10.5 mio inwoners reeds ongeveer aan 4 maal meer mensen kortingen toekent dan in de enkele landen die dergelijke maatregel namen. Bovendien, is het bedrag van de korting veel hoger dan in de betrokken landen waar doorgaans geen kortingen op gesprekken wordt gegeven, en evenmin op installaties.

Financiële lasten:

	Inwoners	Jaarlijks bedrag Sociale Tarieven	Begunstigden #
Frankrijk - 2008	61.8 mio	25.3 mio	600.000
Italië - 2003	58 mio	7.5 mio	?
Spanje - 2006	40.5 mio	49 mio	400.000
België - 2005	10.5 mio	+/- 35.5 mio	375.000

Vraag 1. Wat vindt u van de gelegenheid om bepaalde aspecten van het stelsel van sociale tarieven te wijzigen in de huidige context, namelijk in het licht van de meer substantiële wijzigingen van de Universele dienstrichtlijn die zijn aangekondigd door de Europese Commissie in de loop van 2010 en ten opzichte van de verschillende lopende gerechtelijke procedures?

Er zijn volgens de operatoren van de telecomsector aan wie de verplichting zou worden opgelegd om een geheel nieuw en uitgebreid regime van sociale tarieven te implementeren en deze bovendien te financieren, minstens drie redenen waarom de timing voor een dergelijke hertekening problematisch is.

1. De eerste factor houdt verband met de omvang van het bestaande regime van sociale tarieven. We weerhouden deze omvang als bijzonder en eerste punt omdat de andere factoren in het licht van deze omvang moeten worden beoordeeld. Het huidige wettelijke sociale aanbod van de sector aan de sociale abonnees bedraagt reeds bij benadering 50 mio € per jaar - brutobedrag aan verleende sociale tariefkortingen¹, volledig ten laste van de aanbieders van vaste en mobiele telefonie. De hoogte die het huidige sociale aanbod kenmerkt, verklaart de intensiteit waarmee vandaag rechtsprocedures worden gevoerd omtrent de financiering. Het verklaart tevens de belangstelling waarmee wordt uitgekeken naar de resultaten van de lopende discussie omtrent de Europese richtlijn inzake universele dienstverlening en de noodzaak om deze al dan niet in haar fundamentele te wijzigen, meer dan 12 jaar na de liberalisering van de telecommunicatiemarkt. Deze richtlijn definieert namelijk de grenzen waarbinnen universele dienstverplichtingen kunnen worden opgelegd en gefinancierd door de Staat of de telecomsector. Het belang van de last die nu al op de sector weegt en die nu dreigt opnieuw te worden uitgebreid verklaart ook waarom de sector, ondanks de onderlinge meningsverschillen omtrent de berekening en de verdeling van de financiële last ernaar streeft om een gemeenschappelijk antwoord te formuleren op voorliggende consultatie.
2. Het wetsvoorstel en haar amendementen hebben een uitgesproken ad-hoc karakter. Ze zijn er op gericht om de wettelijke reductie grondig te hermodelleren en de categorie van begunstigen (zeer sterk) uit te breiden. Overwegingen betreffende de financiering worden uitgesloten verwijzend naar de hangende gerechtelijke procedures. Deze benadering zou aanvaardbaar zijn in zoverre de voorstellen geen impact zouden hebben op de financiële last voor de sector. Een aantal voorstellen hebben echter een zeer ernstige impact op de financiële last van de sociale component van de Belgische universele dienst. Wat deze voorstellen betreft is het onverantwoord om het aspect financiering zonder meer te negeren en het belang van de huidige onzekerheid inzake deze financiering zelfs nog verder te vermenigvuldigen - tenzij de overheid beoogt om de financiële last met publieke middelen te compenseren. Als telecomsector verwachten wij dat er bij iedere uitbreiding minstens een ernstige raming wordt gemaakt van de kosten, een duidelijke definiëring van de doelstellingen die deze kosten moeten verantwoorden binnen het kader en de vereisten van de Europese richtlijn, dat er een debat wordt gevoerd omtrent de wenselijkheid van staatsfinanciering versus sectorfinanciering. Dit laatste punt omvat enerzijds de noodzaak om na te gaan wat de impact is van de nieuwe lasten op het algemene prijsniveau van de bijdrageplichtige

¹ Bedrag is samengesteld volgens de volgende berekening: 375.000 sociale begunstigen, 11.5€ korting per maand, op jaarbasis, zijnde: (375.000 x 11.5) x 12.

diensten. Het mag worden opgemerkt dat ook het algemeen prijsniveau van de telecomdiensten op de Belgische markt doorgaans kan rekenen op politieke belangstelling. Bijgevolg lijkt het ons noodzakelijk dat dit ook bij het evalueren van het Belgische systeem voor sociale tarieven wordt meegenomen in de overwegingen. Anderzijds moet, weer gezien de sectorfinanciering, de impact van de maatregel op het investeringsklimaat worden bekeken. In dit verband kan worden opgemerkt dat België vandaag reeds internationaal haar reputatie als duurste land qua universele dienst heeft neergezet. Dit zijn aspecten van telecommunicatiepolitiek waarvan men mag verwachten dat ze worden ter harte genomen.

3. Op dit ogenblik loopt een consultatie omtrent een mogelijke herziening van de universele dienstrichtlijn. De Europese Commissie onderzoekt in het bijzonder de gepastheid om breedband onder de universele dienst te brengen en dus overheidsingrijpen in de verschillende lidstaten mogelijk te maken ingeval van marktfalen. De teneur van de consultatie wijst erop dat de Commissie hiervoor weinig sympathie heeft. Uit de hoorzitting van de Europese Commissie op 30 maart kwam ook duidelijk naar voren dat zij geen duidelijke redenen ziet om de reikwijdte van de universele dienstverplichtingen verder uit te breiden. Echter zolang er geen bevestiging bestaat hierover is een aanpassing van het Belgisch kader niet opportuun vanuit juridisch, operationeel en financieel oogpunt.

De Raad van State geeft tevens consequent aan dat de wetgever bij het aanpassen van telecommunicatiewetgeving zeer voorzichtig te werk moet gaan en geen bepalingen mag uitvaardigen die het bereiken van het door de richtlijn beoogde resultaat ernstig in gevaar kunnen brengen, in het bijzonder in het licht van de reeds aangenomen Europese wetgeving die nog niet werd omgezet in nationaal recht – in casu het nieuw aangepaste EU regelgevend kader van 2009. Deze houding betekent dus dat ook vanuit dit oogpunt een aanpassing van het sociale tarievenkader heden niet gewenst is. Daarenboven dient de Richtlijn uiterlijk voor 25.05.2011 te worden omgezet, derhalve binnen een redelijk tijdsbestek.

Vraag 2. Vindt u dat de voorgestelde wijzigingen in het algemeen de tekst en de geest van de nieuwe Universeledienstrichtlijn van 25 november 2009 in acht nemen? In het bijzonder:

- a) **biedt de nieuwe richtlijn de mogelijkheid om mobiele operatoren aan te wijzen om sociale tarieven aan te bieden en om deze verrichtingen te financieren aan de hand van een intrasectoraal fonds?**
- b) **biedt de nieuwe richtlijn de mogelijkheid om operatoren aan te wijzen om sociale tarieven aan te bieden voor alle openbare elektronische communicatiediensten en om deze verrichtingen te financieren aan de hand van een intrasectoraal fonds?**
- c) **biedt de richtlijn van 25 november 2009 tot wijziging van de Universeledienstrichtlijn, en in het bijzonder considerans 4 waarin het beginsel van technologische neutraliteit wordt bevestigd de mogelijkheid om in de WEC het huidige artikel 74 en het huidige artikel 38 van de bijlage te behouden voor zover deze erin voorzien om de verplichting tot het aanbieden van een sociaal telefoontarief uitsluitend te laten gelden voor de operatoren die een openbare telefoondienst aanbieden (waardoor de burgers die via VoIP bellen bijvoorbeeld niet het sociaal telefoontarief kunnen genieten)?**

Vraag 3. Wat vindt u van het voorstel om de reikwijdte van de sociale tarieven uit te breiden tot de elektronischecomunicatiediensten, meer bepaald:

- a) is deze uitbreiding onmisbaar ten opzichte van de geest van de richtlijn van 25 november 2009 tot wijziging van de Universeledienstrichtlijn?**
- b) is deze uitbreiding van de verplichting nodig rekening houdend met het feit dat een operator reeds spontaan op eigen kosten een sociaal tarief voor internetverbinding heeft aangeboden?**
- c) wat zou de impact kunnen zijn voor de operatoren vanuit een operationeel standpunt? Commercieel? Financieel?**

Gezien het verband tussen de vragen 2 en 3a), worden deze samen behandeld.

1. Een eerste opmerking betreft het feit dat bij een uitbreiding van de diensten waarop het sociaal tarief betrekking heeft, automatisch ook het systeem van aanwijzing wordt gewijzigd en uitgebreid. Het kan immers niet de bedoeling zijn om alleen de huidige aanbieders van het sociaal tarief, met name de vaste en mobiele operatoren, te verplichten om ook op al hun andere diensten de levering van de reductie mogelijk te maken. Dat zou het aanwijzingssysteem een discriminatoir karakter geven. Het uitgangspunt als zouden de voorstellen niet raken aan het aanwijzingssysteem lijkt dus niet te kloppen.

Een zelfde opmerking kan gemaakt worden wat betreft de intentie van de voorstellers om niet te raken aan het financieringsmechanisme. Door het betrekken van nieuwe diensten bij het verlenen van sociale reducties raakt men automatisch aan het financieringssysteem. Het gaat immers niet op om voordelen met betrekking tot internet te laten financieren door de aanbieders van vaste of mobiele telefonie.

2. Een tweede opmerking betreft het onderzoek naar de conformiteit van de uitbreiding met de bepalingen van de Europese universele dienstrichtlijn.

We lezen in de wetsvoorstellen geen aanwijzingen dat aan de voorstellen omtrent de reikwijdte van de sociale tarieven een grondige reflexie is voorafgegaan betreffende de conformiteit van de voorstellen met de doelstellingen en de beperkingen van de Europese universele dienstrichtlijn.

Nochtans moet ieder overheidsingrijpen in de markt bij wijze van maatregel van universele dienst voldoen aan de Europese randvoorwaarden, met name wat betreft de reikwijdte, de doelstelling en de proportionaliteit van de maatregel. Het regime inzake universele dienst geeft namelijk aan de lidstaten de mogelijkheid om onder bepaalde omstandigheden de kosten ingevolge deze universele dienstverlening ten laste te leggen van de sector. Financiering ten laste van het staatsbudget van het geheel of een deel van de kosten is ook een mogelijkheid. Wanneer men evenwel verder wil gaan dan wat de Europese richtlijn toelaat, dan is een financiering ten laste van de sector niet langer een optie. Gezien in voorliggend voorstel niet wordt voorzien in een financiering ten laste van de Staat, zelfs niet voor een deel van de voorgestelde verplichtingen, is het aftoetsen van de grenzen van de Europese richtlijn inzake universele dienst in het kader van een gezonde telecommunicatiepolitiek van bijzonder belang.

a) Europese richtlijn wat betreft de reikwijdte van het sociale element

"De auteur rechtvaardigt deze wijziging ten opzichte van de richtlijn van 25 november 2009 tot wijziging van de Universele dienstrichtlijn die enerzijds de mogelijke reikwijdte van het sociale element uitbreidt tot het geheel van de universele dienstverrichtingen (cf. het nieuwe artikel 9 van de Universele dienstrichtlijn) en anderzijds het beginsel van technologische neutraliteit bekrachtigt in zijn considerans 4."

Artikel 9 van de Universele dienstrichtlijn beperkt de mogelijkheid om operatoren bij aanwijzing te verplichten tot het geven van sociale reducties tot 1° de diensten opgenomen onder de Europese noemer van universele basisdiensten en 2° tot het doel om in het licht van nationale condities te waarborgen dat personen met een laag inkomen of met speciale sociale noden niet verhinderd worden om toegang te hebben tot deze welbepaalde diensten.

De richtlijn beperkt het opleggen van verplichtingen aan aangewezen ondernemingen dus wel degelijk tot de diensten die onder de noemer vallen van universele dienst. Dit is overigens logisch aangezien het niet opgaat om aan de sector verplichtingen op te leggen inzake diensten die reeds door de markt ruim worden aangeboden als een betaalbaar aanbod of die nog niet dermate essentieel worden geacht dat ze als basisdienst kunnen worden gekwalificeerd voor alle burgers.

Het voorstel en haar verantwoording conflicteren met deze beperkingen van de richtlijn inzake de universele dienst.

b) Europese richtlijn en de doelstelling beoogd met het opleggen van sociale telecomvoordelen

Als onderbouwing voor de uitbreiding van het voorwerp van het sociale tarief tot alle telecommunicatiediensten wordt verwezen naar de mogelijkheid om de reikwijdte van het sociale element uit te breiden tot het geheel van de universele dienstverrichtingen en anderzijds het beginsel van technologische neutraliteit. Aldus wordt verwezen naar de richtlijn zelf zonder analyse van de nationale omstandigheden die de noodzaak van dergelijk overheidsingrijpen op de Belgische telecommunicatiemarkt kunnen rechtvaardigen.

Net op het vlak van de doelstelling waartoe het opleggen aan aangewezen ondernemingen van sociale reducties wordt beperkt, vertoont de Belgische telecommunicatiemarkt een vreemde tegenstelling: de basisdiensten die vandaag als universele dienst worden gekwalificeerd, kennen in België een zeer grote penetratie. Zowel de vaste als de mobiele telefoondienst zijn reeds aanwezig in de meerderheid van de huishoudens², en dit in tegenstelling tot het grote merendeel van andere lidstaten.

In deze context moet overigens worden opgemerkt dat geen enkele andere lidstaat tot vandaag sociale tariefopties oplegt op andere diensten dan de vaste telefoondienst en dat geen enkele lidstaat een financiering van sociale tarieven oplegt die in de buurt komt van de Belgische last. In realiteit zijn er zelfs maar zes landen die het tot nog toe nodig hebben geacht om tussen te komen in het aanbod voor sociale abonnees.

² Vaste telefonie: in 2008 waren er 4.705.084 aansluitingen op het aantal huishoudens in België van 4.569.519. Mobiele telefonie: in 2008 waren er 10.9 miljoen actieve abonnees op een totale bevolking van 10.5 miljoen inwoners. (Verslag van de Raad van het BIPT met betrekking tot de uitvoering van de universele dienstverlening in 2008).

c) Europese richtlijn en het beginsel van technologische neutraliteit

Het beginsel van de technologische neutraliteit is in de richtlijn ingeschreven ter ondersteuning van de operatoren die worden aangewezen om een bepaalde dienst te leveren. De referentie naar een specifieke technologie kan immers de evolutie van het netwerk van de aangewezen operator hinderen en bepaalde operatoren a priori uitsluiten van de levering van de betreffende universele dienst. Deze technologische neutraliteit kan evenwel niet worden begrepen als een argument om alle telecomdiensten onder te brengen bij de universele dienst.

Wat het VoIP-product betreft, moet er worden op gewezen dat dit een internetproduct is dat tot op heden niet sterk wordt gecommercialiseerd en dat ook verschilt van de klassieke openbare telefoniediensten.

d) Financiële, commerciële en operationele impact

Niet alleen voor de operatoren is er operationeel een impact wanneer het systeem van de sociale tarieven wordt gewijzigd, ook voor het BIPT is er een impact omdat de kans op het meervoudig ten gelde maken van het statuut voor verschillende diensten de complexiteit en de reeds hoge kost voor de controle van het statuut verder complex maken. Vandaag moet ondanks de webapplicatie met geautomatiseerde link naar de Kruispuntbank nog een groot aantal van de aanvragen uiteindelijk manueel worden afgewerkt, met opvragen van documenten ter staving van het statuut. De Kruispuntbank beschikt niet in alle gevallen over bijgewerkte informatie in verband met loon, gezinssamenstelling, waardoor de geleverde informatie kan conflicteren met de bewering van de klant.

Nu we zien dat er sprake is om zelfs OMNIO-begunstigden onder te brengen bij de categorie, moet ook hiervan de impact worden ingeschat. De werkzaamheden van het Instituut om de aanvragen te controleren brengen reeds een hoge kost mee, bijna geheel ten laste van de sector. Bovendien kunnen twee zeer vluchtige criteria als het inkomen en gezinssamenstelling niet meer worden volstaan met een tweejaarlijkse controle van het recht.

Door deze wijzigingen zou de toepassing nieuwe toegangen moeten krijgen tot nieuwe gegevens van de Kruispuntbank, wat zowel administratieve procedures als IT-wijzigingen inhoudt. De wijziging van de lijst van begunstigden zou dus aanvankelijk kunnen leiden tot een toename en vervolgens opstopping van de manueel door het BIPT te behandelen aanvragen. We merken ook op dat de nieuwe toegangen vragen doen rijzen op het vlak van de privacy.

e) Proportionaliteit van de maatregel

De Universele dienstbepalingen vloeien voort uit een specifiek Europees wetgevend kader inzake universele dienstverlening. Om te vermijden dat er onevenredige verplichtingen worden opgelegd voorziet dit kader in onder meer het principe van proportionaliteit³. Dit betekent dat voordat overgegaan wordt tot het opleggen of

³ Het beginsel van proportionaliteit wordt benadrukt door het nieuwe artikel 6, lid 1, van de Machtigingsrichtlijn van 25.11.2009.

aanpassen van verplichtingen op nationaal niveau altijd nagegaan moet worden of een dergelijke verplichting allereerst noodzakelijk is en vervolgens of er minder zware alternatieven voorhanden zijn.

Wanneer men een dergelijke analyse maakt voor het voorgestelde in deze consultatie lijkt de conclusie te zijn dat er geen noodzaak wordt aangetoond om dergelijke vergaande verplichtingen/uitbreidingen te voorzien naar nieuwe sociale begunstigden of naar nieuwe diensten.

De maatregel om in een land als België de sociale reducties uit te breiden tot meer dan 1,3 miljoen personen lijkt de test van de proportionaliteit niet te kunnen doorstaan om meerdere redenen.

- de doelstelling

Doelstellingen zoals armoedebestrijding en schuldaflossing kunnen onmogelijk een maatregel rechtvaardigen waardoor een financiële last wordt opgelegd aan de telecommunicatiesector. Dergelijke maatregelen kunnen slechts door middel van het staatsbudget worden gefinancierd. Ook de verwijzing naar de beschikbaarheid van gegevens in een centraal datasysteem om een belasting op te leggen aan de sector kan niet beschouwd worden als een ernstige invulling van de Europese richtlijn.

Om conform te zijn met de richtlijn moet minimum worden aangetoond dat de markt vandaag faalt op het vlak van het veralgemeend aanbod van de diensten die als basisdiensten worden gekwalificeerd. In een land als België is dat bijzonder moeilijk aan te tonen gezien de bijzonder hoge penetratiegraad van deze basisdiensten. In landen met een ruim aanbod van basisdiensten, verwacht men het minst maatregelen van universele dienst.

- de effectiviteit van de maatregel ten opzichte van de wettige doelstelling

Er wordt niet aangetoond dat de toegang van deze nieuwe categorieën begunstigden niet is gewaarborgd onder de normale commerciële voorwaarden.

- impact voor het algemeen prijsniveau en het investeringsklimaat

Er wordt geen aandacht besteed aan het thema telecommunicatiepolitiek: er wordt niet berekend en geëvalueerd wat de impact is van de wijzigingen op de normale commerciële tarieven die alle burgers zonder sociaal telecomstatuut betalen. Als men vandaag reeds aan ongeveer 10% van de huishoudens maandelijks 11.5€ korting wil geven, dan heeft dit een impact op de 90% resterende huishoudens. Als men nu aan 1/3 van de huishoudens een sociaal tarief wil toekennen dan heeft dit nog meer impact op de andere 2/3 van de huishoudens.

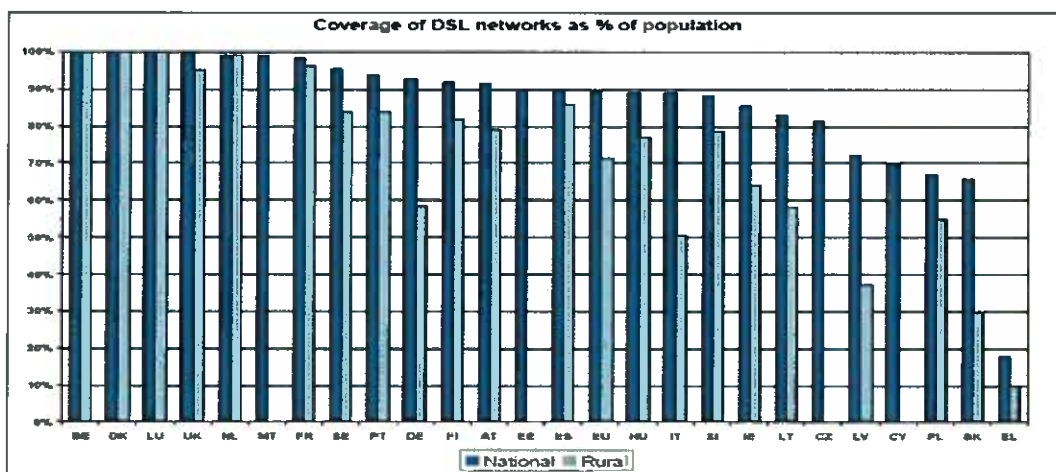
Vraag 3b) De richtlijn van 25 november 2009 bevat geen uitbreiding en de Europese Commissie houdt momenteel een consultatie over het uitbreiden van de reikwijdte van de Universele dienstverplichtingen, zie hierboven.

Of een uitbreiding nodig is, heeft niet te maken met het aanbieden van vrijwillige sociale tarieven voor internetdiensten. De criteria voor de universele dienst (uitbreiding) bestaan erin te beoordelen of er voldoende infrastructuur tegen redelijke kosten

aanwezig is voor het bieden van toegang tot eventueel breedbanddiensten (homes passed). Het feit dat een operator al vrijwillig een sociaal internettarief aanbiedt, bewijst niet dat breedband zich binnen de reikwijdte van USO bevindt; het toont juist aan dat een juridisch verplichtend kader overbodig is – niet proportioneel is en dat de markt op dit vlak goed functioneert.

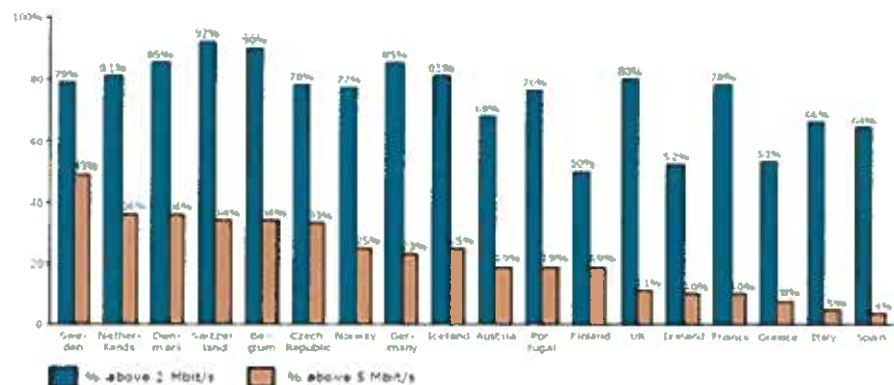
Daarnaast behoren de breedband instapabonnementen trouwens ook bij de goedkoopste van Europa.

Penetratiegraad voor vaste breedbandnetwerken in de EU (% van de bevolking)

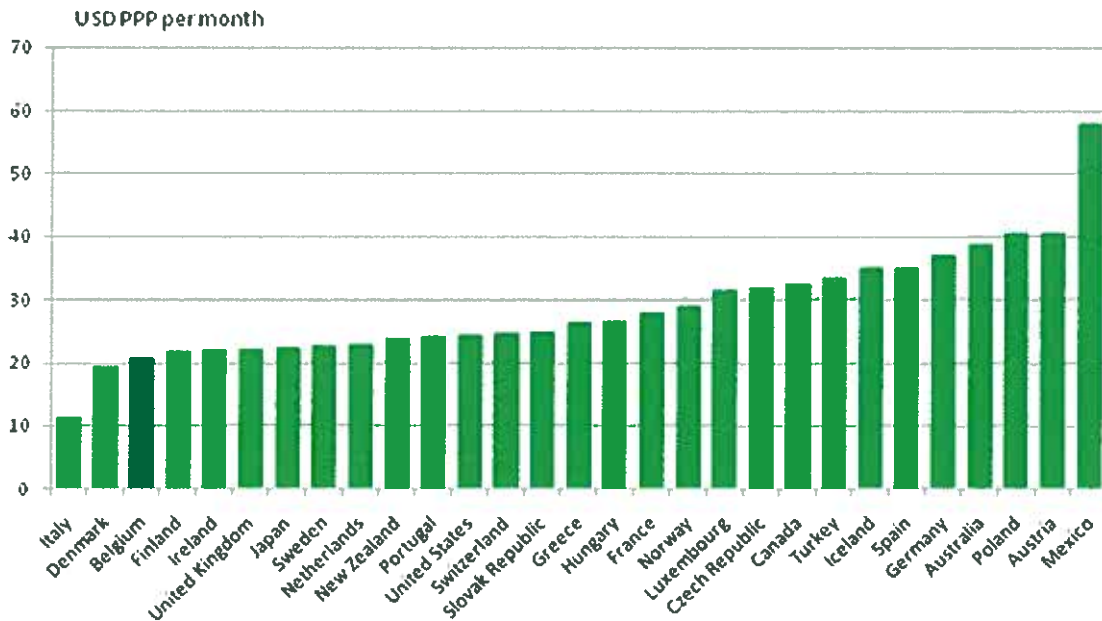

Bron: IDATE, december 2007

Average speed Q3/2009 (6.9) (5.4) (5.1) (5.7) (4.9) (5.0) (4.7) (4.2) (4.4) (3.7) (3.6) (3.4) (3.7) (4.1) (3.4) (2.9) (2.6) (2.6)

Bron: OECD, 2009

Source: OECD, 256 - 2048 Kbit/s advertised, USD PPP, September 2008

Vraag 3c) Rekening houdend met de complexe en langdurige implementatie van de huidige sociale tarieven verplichting die op de telefonie operatoren rust, is met zekerheid te voorspellen dat een uitbreiding zware operationele en financiële gevolgen zal hebben.

Vraag 4. Wat denkt u van de uitbreiding van de bijdragers in het fonds voor sociale tarieven tot het geheel van operatoren die openbare elektronische communicatiediensten aanbieden? Wat denkt u in het bijzonder van het principe in het huidige artikel 74 dat luidt dat de lijst van de operatoren die verplicht zijn om bij te dragen in het fonds voor sociale tarieven verder gaat dan de lijst van de aanbieders⁴ (bijvoorbeeld de operatoren die er om bekend staan dat ze nooit particuliere klanten wilden bedienen) en wat denkt u van het feit dat dat principe wordt behouden in het amendement dat momenteel op tafel ligt?

Enige wijziging van de bijdrageplichtigen lijkt op dit moment niet opportuun, gezien de juridische vragen bij het huidige kader, zoals de financiering van de database, de kostenbepaling.

Tegelijkertijd moet men zeer voorzichtig te werk gaan gezien recente uitspraken van het HvJ te Luxemburg waar het aanwijzen van bijdrageplichtigen ter financiering van verschillende openbare verplichtingen aangemerkt werd als anti-competitief en in strijd met de Europese staatssteunregels (bijv. ter compensatie van reclamerving in Frankrijk en Spanje bij de publieke omroep).

Vraag 5. Wat vindt u van het voorstel om de reikwijdte van de tariefverlagingen uit te breiden tot alle gezamenlijke aanbiedingen?

Telefonieoperatoren moeten op grond van de huidige wetgeving het sociaal tarief in ieder geval toepassen op één algemeen gebruikt standaard tariefplan (artikel 38 van de bijlage bij de wet van 13 juni 2005). Niets verbiedt operatoren om het ruimer toe te passen, de meeste operatoren bieden dit ook veel ruimer aan. Het feit dat alle telefonieoperatoren een sociaal tarief aanbieden met uiteindelijk verschillende tarieven zal er altijd toe leiden dat de rechthebbende een keuzevrijheid heeft.

Het uitbreiden van de reikwijdte van sociale tarieven naar gezamenlijke aanbiedingen valt duidelijk niet binnen de reikwijdte van de Universele dienstrichtlijn en de wet van 13 juni 2005. Een dergelijke uitbreiding zou neerkomen op een toepassing op breedband diensten, wat zoals hierboven aangegeven niet proportioneel zou zijn.

Vraag 6. Wat vindt u van het voorstel om de korting te veralgemenen voor het geheel van aanbiedingen? Denkt u dat een verplichting voor alle operatoren om een enkel "sociaal aanbod" aan te bieden daarentegen kan worden opgelegd? Indien ja, hoe zou u dan dat "sociaal aanbod" definiëren in de wet: we zouden kunnen denken aan een voorafbetaalde kaart die zou kunnen worden gebruikt bij alle operatoren, of er kan ook worden overwogen om een tarief voor het "sociaal aanbod" te bepalen dat als referentie zou dienen zodat de operatoren een sociaal aanbod voorstellen tegen een tarief dat gelijk is aan of lager is dan die referentieprijs?

De hier voorgestelde oplossing lijkt heel complex omdat het een systeem veronderstelt dat alle tariefplannen van alle operatoren kent en in rekening neemt bij de debitering van de kaart. Op het eerste zicht – de voorgestelde oplossing is ons niet geheel duidelijk – lijkt er een enorme operationele en financiële impact.

Vraag 7. Vindt u dat de tekst voldoende helder en eenduidig is wanneer de termen "gezamenlijke aanbieding" wordt gebruikt? Welke definitie zou u voorstellen om dit begrip van "gezamenlijke aanbieding" beter te plaatsen?

Zonder ons verder uit te spreken over de gepastheid van de maatregel, menen we dat wellicht wordt bedoeld 'gezamenlijke aanbiedingen waarin een dienst die voorwerp is van het sociaal tarief'.

Vraag 8. Hoe ziet u de toepassing van het sociaal tarief in het kader van de bundels? Welke gevolgen zou dit hebben vanuit operationeel, commercieel en financieel standpunt?

Telefoniediensten in "gezamenlijke aanbiedingen" geven bij meerdere operatoren recht op een sociaal telefoontarief, maar verwijzend naar het bovenstaande lijkt het niet proportioneel om een verplichte uitbreiding naar "gezamenlijke aanbiedingen" te voorzien.

Vraag 9. Wordt de STT-toepassing praktischer voor de operatoren door in die gevallen het onderscheid tussen een korting op de abonnementskosten en een korting op de gesprekskosten weg te nemen? Denkt u dat dit een positieve invloed kan hebben op het aantal klanten dat is betrokken bij de toekenning van de sociale tarieven? Denkt u dat dat onderscheid een beduidende stijging van het bedrag van de door de alternatieve operatoren toegekende kortingen als gevolg zou kunnen hebben?

Iedere wijziging in de tarifiering wordt doorgaans onderschat wat betreft de gevolgen op operationeel, technisch en economisch vlak. Het is ons niet duidelijk wat wordt bedoeld met positieve invloed op het aantal klanten dat is betrokken bij de toekenning van de sociale tarieven. Daarnaast werken mobiele operatoren met postpaid abonnementen tegen een maandelijks vast bedrag waarin communicatie (beltijd en SMS) zijn inbegrepen. Enkele tariefplannen worden op de markt aangeboden tegen een maandelijks bedrag dat lager ligt dan het totale bedrag aan sociale kortingen. Dergelijk systeem zoals in de vraagstelling voorgelegd zou aanleiding kunnen geven tot een credit die hoger is dan het te factureren bedrag. De sociale tarief klant zou dan een creditnota in plaats van een factuur moeten ontvangen. Dit zou tot technische problemen kunnen leiden.

Vraag 10. Wordt de STT-toepassing praktischer voor de operatoren door één en dezelfde korting toe te kennen, ongeacht de categorie van begunstigten? Denkt u dat dit een positieve invloed kan hebben op het aantal klanten dat is betrokken bij de toekenning van de sociale tarieven? Denkt u dat dat onderscheid een beduidende stijging van het bedrag van de door de alternatieve operatoren toegekende kortingen als gevolg zou kunnen hebben?

De operatoren die heden reeds de sociale kortingen aanbieden, werken zonder probleem met de huidige verschillende bedragen, zonder dat dit enig praktisch probleem oplevert. Het huidige systeem dient niet te worden gewijzigd.

Wijzigingen aan bedragen zouden geen enkele invloed mogen hebben op het aantal klanten die betrokken zijn bij de sociale tarieven gezien de rechthebbende klanten aan wettelijke toekenningsvoorwaarden dienen te voldoen.

Eenzelfde korting voor alle sociale begunstigten – gelijkgeschakeld met het grootste bedrag aan kortingen – zal uiteraard de financiële last voor de sector verhogen.

Vandaag zijn er ongeveer 100 000 begunstigten van het leefloon. Minder dan 10% maakt gebruik van het gespreksvoordeel van 3.1€ per maand. Indien men zou overstappen naar een wettelijke reductie van 11.5€ per maand, stijgt niet alleen het bedrag van het voordeel, maar loopt ook het aantal gebruikers van het voordeel wellicht fors op.

Belangrijk is dat leefloners gemiddeld 6 maanden in hun statuut blijven en worden aangemoedigd om eruit te stappen.

We zouden het logischer vinden, gezien de beperkte steun vanuit sociale hoek voor het toekennen van voordelen aan personen die verwacht worden uit het statuut te kunnen stappen (geen andere criteria), dat dit voordeel wordt herbekeken en desgevallend afgeschaft, eerder dan het bedrag van de kortingen te verhogen.

Vraag 11. Ondervinden de betrokken operatoren operationele problemen door de scheiding van de verrichting in twee delen indien de klant wordt gefactureerd door twee verschillende operatoren, voor het abonnementsgeld enerzijds en voor de gesprekskosten anderzijds? Hoe zou de aanvraagprocedure voor toekenning vanuit het standpunt van de aanvrager kunnen worden herbepaald in dat geval?

Vraag 12. Is de bepaling van een specifieke procedure in het CPS/CS-geval nog steeds van toepassing in het licht van de marktevolutie? Denkt u dat die specifieke bepaling, zoals ze nu is opgesteld, ook andere soorten aanbiedingen dan CPS/CS kan dekken? Aan welke soort aanbiedingen denkt u? Indien niet, vindt u dat de tekst zou moeten worden aangepast om die situaties te dekken?

Gelet op de strijdigheid van belangen tussen bepaalde Platformleden en Belgacom is geen overeenstemming mogelijk voor wat betreft het antwoord op de vragen 11 en 12.

Vraag 13. Wat denkt u van het voorstel om de korting op de aansluitingskosten uit te breiden tot ook de mobiele netwerken (en de activeringskosten)? Verdient het volgens u de voorkeur om een sociale korting toe te passen op de voorafbetaalde kaarten of gaat het over een niet-duurzame oplossing gezien de progressieve uitdoving van de voorafbetaalde kaarten?

Deze vraag betreft in eerste instantie de mobiele netwerken. De sector neemt aan dat de vraag en verwijzing naar de 'voorafbetaalde kaarten' de prepaidkaarten betreft. Zoniet kan de sector deel 2 van vraag 13 niet goed situeren.

De sector begrijpt niet goed hoe de wetgever een 'korting voor aansluitingskosten' voor het bedrag van 33€ wenst in te voeren voor mobiele tariefplannen gezien het merendeel - zoniet alle - van de operatoren noch aansluitingskosten noch activatiekosten aanrekenen.

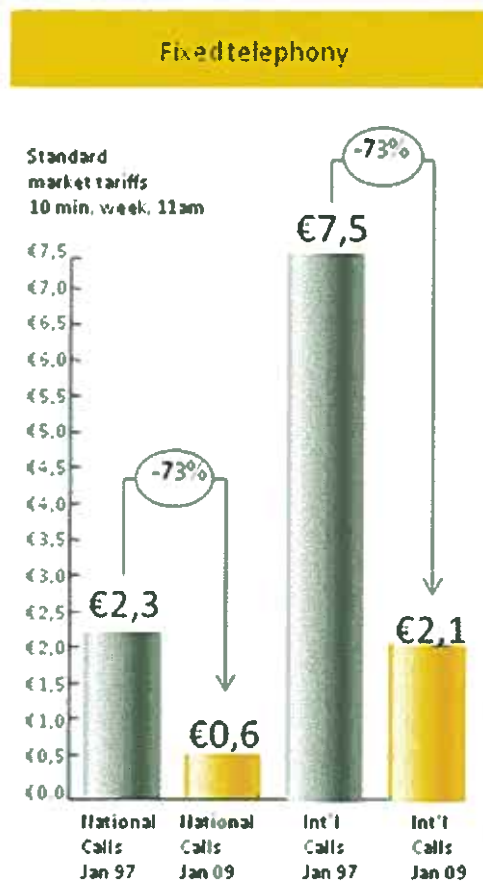
Daarnaast genieten de sociale begunstigden eveneens de gebruikelijke kortingen (heden 3.1€, bedrag voor de gesprekskosten) op de prepaid-standaardtariefplannen. De praktijk wijst uit dat dit bedrag niet dient verhoogd te worden gezien ook de lagere ARPU van de prepaid gebruikers.

Vraag 14.

- a) **Wat vindt u van het idee om een indexering van de bedragen in te voeren?**
- b) **Wat vindt u van de voorgestelde index?**
- c) **Vindt u dat de tekst volstaat om de transparantie van de bedragen die moeten worden toegepast te garanderen of vindt u dat moet worden voorzien in een interventie (publicatie) van het Instituut?**
- d) **Vindt u dat de tekst volstaat om de toepasbaarheid van het systeem te garanderen of vindt u dat moet worden voorzien in een termijn voor de invoering van geïndexeerde bedragen?**

- e) **Wat vindt u van het feit dat het wetsvoorstel als basisbedragen de bedragen uit de WEC van 2005 neemt (zonder deze te indexeren op de publicatiedatum)?**

Een indexering kan zowel een verhoging als een verlaging van de toe te kennen kortingen teweegbrengen. Werken met absolute bedragen heeft het grote voordeel van duidelijkheid en zekerheid voor rechthebbenden en operatoren. Tegelijkertijd moet ook rekening gehouden worden met het feit dat de huidige kortingen gebaseerd zijn op de standaardtarieven die gehanteerd werden in 1997 terwijl de huidige telefoontarieven daar in het algemeen duidelijk onder liggen, waardoor rechthebbenden effectief minder betalen (cf. schema hierna).

Op basis van gegevens van Belgacom, Telenet, Tele2 en Scarlet

Overigens, vanuit technisch oogpunt is een invoering in de systemen en op de factuur slechts mogelijk minstens 3 maanden na kennis van het effectief geïndexeerde bedrag.

De overige vragen lijken dan ook verder niet relevant.

Vraag 15. Wat vindt u van het feit dat het voorstel de nominale kortingsbedragen (geïndexeerd) behoudt? Denkt u dat kortingen uitgedrukt in percentage

verkieslijk zouden zijn? Zou een dergelijk systeem een probleem vormen wat betreft voorspelbaarheid? Denkt u dat kortingen uitgedrukt in percentage zouden stroken met het huidige stelsel voor financiering van het sociale element of zouden ze een wijziging van dat stelsel inhouden?

Het gebruik van percentages voor de toepassing van alle kortingen leidt zonder twijfel tot belangrijke systeemaanpassingen bij de operatoren. Dit heeft op haar beurt tot gevolg dat de kosten voor de operatoren verder verhogen. Voor de rechthebbenden zal het gebruik van percentages waarschijnlijk ook minder duidelijk worden en tot onnodige misverstanden en onzekerheden leiden.

Vraag 16. Denkt u dat de stijging van het aantal mogelijke begunstigten de gelegenheid zou kunnen zijn om de huidige verdeling van de sociale abonnees tussen de operatoren te wijzigen (de Belgacom-groep beschikt op 31/12/2009 over 96,2% van de sociale abonnees)? Wat zouden volgens u de voorwaarden kunnen zijn opdat deze nieuwe mogelijke begunstigten evenredig zouden worden verdeeld ten opzichte van de marktaandelen van de verschillende operatoren?

Zoals reeds aangegeven is de grote onzekerheid die vandaag heerst omtrent het recht op financiering en omtrent het bedrag van de financiering een verlamme factor. Andere factoren kunnen een rol spelen, maar het verdelingsargument van sociale begunstigten tussen de verschillende operatoren kan moeilijk worden aangewend ter ondersteuning van initiatieven ter uitbreiding van de sociale begunstigten en ter uitbreiding van de financiële last.

Vraag 17.

- a) **Wat vindt u van de voorgestelde lijst?**
- b) **Verdiert het volgens u de voorkeur om in de WEC een exhaustieve lijst van de begunstigten op te nemen of, zoals het amendement voorstelt, te verwijzen naar een lijst die onderhevig is aan wijzigingen die door de gezondheidssector werden beslist?**
- c) **Wat vindt u van het idee dat het sociaal tarief wordt toegekend aan alle personen die worden beschouwd als hebbende een laag inkomen zonder cumulatief leeftijds- en handicapcriterium (zoals nu)?**

1. Leefloners

Wat de huidige lijst betreft, verwijzen we graag naar de historiek in verband met de begunstigten van het leefloon (vroeger het 'bestaansminimum) bij het tot stand komen van de wet van 19 december 1997. Het was bij die gelegenheid dat de klassieke categorie van begunstigten werd uitgebreid tot deze nieuwe categorie. Omdat op dat ogenblik de gemiddelde periode dat een persoon in dit statuut verkeerde niet meer bedroeg dan 6 maanden werd beslist om te werken met kaarten (ook Minimexkaart genoemd), en dus geen voordeel toe te kennen op de installatie van een telefoonlijn en het abonnement. Dit werd aldus beslist zonder veel verder overleg met de politieke autoriteiten bevoegd inzake sociale zaken.

Ter gelegenheid van de concrete uitwerking van het productie- en distributiesysteem voor de kaarten, werden wel vertegenwoordigers van de sociale zaken betrokken. Bij die

gelegenheid bleken zij grote tegenstanders te zijn van het verlenen van bijkomende voordelen omdat het statuut per definitie tijdelijk is en de politiek ernaar streeft om deze mensen zo snel mogelijk uit dit statuut te halen. Het verlenen van telecomvoordelen werd aldus vanuit deze hoek beschouwd als een inefficiënte maatregel.

Ook vandaag stellen we vast dat deze uitbreiding naar nieuwe categorieën slechts vaag wordt gemotiveerd door verwijzing naar doelstelling als 'armoedebestrijding', 'schuldafbouw', maar zonder afdoende onderzoek of deze bijkomende financiële tussenkomst, de personen die onder dit statuut vallen, niet zal aanmoedigen om ernaar te streven uit het statuut te geraken.

De verwachting van de sector was dus eerder – gezien de zwaarte van de huidige last - een herevaluatie van de noodzaak om het voordeel te behouden voor leefloners, dan een verdere uitbreiding van de categorieën van begunstigden.

2. OMNIO- statuut

Momenteel richt het sociaal tarief zich niet tot al die personen aangezien, met uitzondering van de begunstigden van het leefloon, er een leeftijds- of handicapcriterium bestaat dat wordt gecumuleerd met het criterium van laag loon

De uitbreiding met de categorie van personen die van het OMNIO-statuuut genieten is een ontzettend belangrijke uitbreiding.

Het Verslag Armoedebestrijding-luik 'OMNIO-statuuut' van het Steunpunt verschaft in dit opzicht heldere informatie : (...) de grote kloof tussen het aantal geschatte begunstigden en de personen die effectief van dit statuut genieten Hoewel het aantal rechthebbenden op 850.000 personen werd geschat, (...) op 1 januari 2009 genieten 187.987 sociaal verzekerden het OMNIO-statuuut – maar het blijft nog minder dan 25% van de potentiële begunstigden.”.

Het OMNIO-statuuut betreft een maatregel om de toegankelijkheid tot de gezondheidszorg te verbeteren. Het is een maatregel waarvoor de financiële tegemoetkoming in belangrijke mate door de gemeenschap wordt gedragen. Het wordt toegekend op basis van het inkomen alleen voor zover deze een bepaalde grens niet overschrijdt. Het statuut geldt slechts zolang aan de inkomensvoorwaarde is voldaan. Daardoor is het statuut volatiel. Het feit dat ook de gezinssamenstelling en het globaal gezinsinkomen een rol spelen bij het vaststellen van het inkomensplafond, vergroot de volatiliteit van het statuut. Dit maakt een controle van het recht van een betreffende abonnee via de bestaande webapplicatie bij het BIPT problematisch. Vandaag moet immers reeds voor het veel stabielere statuut van de sociale abonnees, dat de inkomensvoorwaarde koppelt aan een leeftijd nog vaak worden teruggegrepen naar een manuele afhandeling van het dossier omdat de Kruispuntbank geen bijgewerkte realtime gegevens kan verschaffen in verband met het inkomen of de gezinssamenstelling.

Met een eventuele toevoer van een zeer groot aantal nieuwe begunstigden van het OMNIO-statuuut dreigt dit probleem en dus de controle van het recht nog problematischer te worden.

Bovendien wordt de controle van het recht door het BIPT in het geval van een toevoeging van de OMNIO-begunstigden nog vele malen belangrijker. In een omgeving met vele operatoren moet er worden op toegezien dat het recht niet wordt te gelde gemaakt bij meerdere operatoren.

De auteurs van de wijziging rechtvaardigen dit voorstel tot wijziging van de lijst van begunstigden doordat ze beoogt zo nauw mogelijk aan te sluiten bij de gegevens waarover de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ) beschikt.

Tot slot kan nog opgemerkt worden dat de huidige financiële tegemoetkomingen voor de begunstigden van het OMNIO-statuut door de gemeenschap worden gedragen, daar waar de auteurs van de wetsvoorstellen de financiële last uitsluitend op de telecomsector willen leggen, wat in hoofde van de auteurs een vrij gemakkelijke opdracht lijkt. De sector stelt zich dan de vraag of de auteurs het wetsvoorstel even enthousiast zouden verdedigen indien de financiële last mede gedragen of uitsluitend gedragen zou worden door de gemeenschap.

Het voorstel om de categorie van begunstigden van het sociaal tarief uit te breiden tot de begunstigden die gekend zijn bij de Kruispuntbank illustreert het gemak waarmee belangrijke financiële lasten worden opgelegd aan de sector.

Wat vraag 17 b) betreft is het inderdaad in een omgeving met meerdere operatoren en een centraal controlesysteem ondenkbaar dat zou worden gewerkt met een verwijzing naar een zeer volatiele lijst uit de gezondheidssector.

Vraag 18. Wat vindt u van het idee om de voorwaarden voor toekenning van het sociaal tarief te wijzigen, meer bepaald in het licht van de rechtvaardiging door de auteurs van het amendement, namelijk het vooruitzicht op de verbetering van de automatisering van de procedure?

Zoals reeds hierboven uitgelegd is het wijzigen van de huidige voorwaarden op dit ogenblik niet gepast. Daarenboven wijst momenteel niets in de richting van een verbetering van de automatisering van de procedure. Het is utopisch te stellen dat verhoogde automatisering aanleiding zou geven tot afname van het manuele werk. Steeds zullen begunstigden hun rechten blijven verdedigen via de manuele overdracht van bewijsstukken en verklaringen.

Vraag 19. Vindt u het relevant om artikel 110, § 4, van de WEC, te wijzigen indien het sociaal element van toepassing zou zijn op alle door de operatoren gehanteerde tarieven? Indien het sociaal tarief van toepassing zou zijn op alle tarieven, hoe zou het beste aanbod zonder het sociaal tarief dan verschillen van het beste aanbod met het sociaal tarief?

De operatoren passen het sociale tarief toe op de standaardtariefplannen. Dit zijn de tariefplannen die aan het overgrote deel van de residentiële klanten worden toegekend. Of het vaste bedrag van de korting nu wordt toegekend op het ene dan wel op het andere standaardtariefplan doet niets terzake en zal geen invloed hebben op de berekening van het meest gunstige tariefplan, rekening houdend met het gebruikspatroon.

De voorgelegde wijziging van artikel 110 § 4 levert voor de consument geen enkele toegevoegde waarde. Daarentegen zou dergelijke wijziging voor de sector een aanzienlijke technische impact hebben.

We wensen toch ook op te merken dat de tariefsimulator het sociale element in de berekeningen meeneemt. Door gebruik te maken van de tariefsimulator zal de consument het voor hem meest gunstige tariefplan aangewezen krijgen, rekening houdend met de sociale korting. Ook in de simulatieoefening wordt de korting van het totale maandbedrag in mindering gebracht. De sociale korting zal niet het gebruikspatroon beïnvloeden.

Vraag 20. Wat vindt u van de voorgestelde uitvoeringstermijn?

- a) **Volstaat die termijn vanuit het standpunt van de aanbieders van het sociale element, onder andere in het licht van het feit dat de wetswijziging de gelegenheid zou zijn voor elke operator om bijkomende "sociale klanten" aan te trekken, evenredig verdeeld volgens hun marktaandeel?**
- b) **Is het raadzaam om een uitvoeringstermijn te bepalen in een wet a priori en voor alle wijzigingen?**
- c) **Denkt u dat het mogelijk is om de uitvoering van de wijzigingen betreffende de lijst van begunstigden te verbinden aan de datum van wijziging van de toepassing om zo een periode van opstopping van de aanvragen te vermijden?**

Nogmaals wensen we te verwijzen naar voormelde commentaren waarin we stellen dat de voorgelegde wetsvoorstellen niet realistisch, niet-proportioneel, niet of weinig gemotiveerd en niet gebaseerd zijn op degelijk onderzoek en analyse. Daarnaast blijft het voor de sector cruciaal om het einde van de juridische procedures af te wachten gezien bepalingen van het wetsvoorstel wel degelijk een financiële impact hebben.

Uitsluitend met het oog op de volledigheid van antwoord, zal de sector commentaren leveren op de implementatietermijn.

Een uitvoeringstermijn van 6 maanden is niet realistisch, gezien de betrokkenheid van diverse partijen en hun respectievelijke systemen. Het huiswerk met betrekking tot de operationele implicaties voor het BIPT en de operatoren moet nog worden gemaakt, wat al enkele maanden in beslag zal nemen. Elke impact in de technische systemen van de operatoren zal aanleiding geven tot een ontwikkelings- en invoeringstermijn die enkele maanden in beslag neemt.

Vraag c) is niet duidelijk te vatten. We begrijpen niet zo goed wat het BIPT bedoelt met 'uitvoering van wijzigingen van de lijst te verbinden aan de datum van wijziging van de toepassing'? De sector begrijpt dat de auteurs van de wetsvoorstellen en amendementen wensen dat de bestaande lijst wordt uitgebreid met de begunstigden van het OMNIO-statuut. Wij vermoeden niet dat bijvoorbeeld de 'gehoorgestoorden' of de 'militaire oorlogsblinden' plotseling hun sociaal tariefstatuut zullen verliezen. Met andere woorden, de groep begunstigden zal aanzienlijk worden uitgebreid. Eenmaal dat bekend zou worden dat zij nu ook recht hebben op sociale tariefkortingen, zou uiteraard het BIPT en de operatoren overstelpt worden met vragen naar informatie, opgestuurde documentatie en aanvragen. Dit zal allemaal – ook manueel – dienen opgevangen te worden. Volgens de sector is er geen enkele methode voor handen om de opstopping van aanvragen tegen te gaan.

Vraag 21. Hebt u andere suggesties in het kader van het sociale element van de universele dienst in het algemeen?

De sector heeft de volgende vragenlijst:

- De sector wenst dat de overheid het verzoek tot deelname door de gemeenschap/Federale Overheid in de financiële lasten in overweging neemt, zeker in het kader van de 'nieuwe sociale tariefbegunstigden'.
- De sector wenst dat het BIPT, ondersteunt door de overheid, een Europese benchmark opstelt en de nodige analyses uitvoert om na te gaan waarom:
 - De financiële last in België zeer hoog is en nog steeds verhoogt in tegenstelling tot andere landen, waar de last lager wordt;
 - Het aantal begunstigden zeer hoog is en alleen maar verhoogt, in tegenstelling tot andere landen, waar het aantal begunstigden lager ligt.
- De sector vraagt het BIPT en de auteurs van de wetsvoorstellen om de lopende juridische procedures af te wachten.
- De sector vraagt om alvorens een eventueel positief advies/besluit te geven inzake de wetsvoorstellen en de amendementen deze ernstig te onderwerpen aan de toets van de redelijkheid,.
- De sector vraagt het Parlement om stil te staan bij de uitbreiding naar de 'nieuwe sociale tariefbegunstigden' in die zin, dat deze groep begunstigden in bepaalde gevallen niet meer zal aangemoedigd worden om persoonlijke inspanningen te leveren om uit het OMNIO-statuut te geraken.
- De sector vraagt het BIPT inspanningen te leveren om het huidige systeem inzake de uitwisseling van gegevens in realtime met de Kruispuntbank te optimaliseren en rechtstreekse toegang tot de nodige gegevens te krijgen.

+++

BIPT
Tav de heer L. Hindryckx
Voorzitter van de Raad
Ellipse Building - Gebouw C
Koning Albert II laan 35
1030 Brussel

cc. Mevrouw Marie-Eve Bondroit

Brussel, 30 april 2010

Per brief en per mail

Betreft: Openbare raadpleging van 9 maart 2010 mbt wetsvoorstel tot wijzigingen inzake het sociaal telefoontarief
Onze referentie: 2010 04 30 M L to BIPT – Raadpleging Sociaal Telefoontarief

Geachte heer Hindryckx,
Geachte mevrouw Bondroit,

Mobistar verwijst naar de openbare raadpleging op verzoek van de Commissie van Infrastructuur van 9 maart 2010 aangaande wetsvoorstellen tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie wat betreft het sociaal telefoontarief.

Mobistar, als lid van het Platform Telecom Operators en Service Providers, heeft samen met het Platform en Belgacom meegewerkt aan een gezamenlijk antwoord op de raadpleging. Het document wordt u vandaag overgemaakt. Mobistar ondersteunt ten volle de commentaren die in het document naar voor werden gebracht.

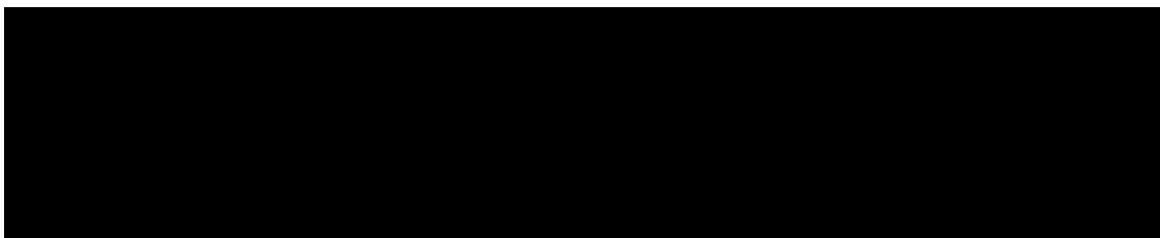
Een aantal voorstellen in onderhavige raadpleging raken het financiële en het verdelingsaspect die heden voorwerp uitmaken van juridische procedures. Daarom wenst Mobistar nogmaals te benadrukken dat het aangewezen is om het einde van de juridische procedures af te wachten. Het is mogelijk dat de juridische procedures zullen aanleiding geven tot de aanpassing van het regelgevend kader voor wat betreft de financiering van de sociale aspect van de universele dienst, waardoor het financiële vraagstuk tot correcte proporties herleid kan worden.

De oplossing van het financiële vraagstuk, een evaluatie van het al dan niet bestaan van een “onredelijke last” en een berekening van de effectieve netto-kosten in hoofde van de betrokken operator, is cruciaal in het kader van deze wetsvoorstellen en de geviseerde uitbreiding tot nieuwe sociaal tarief begunstigden (OMNIO-Statuut). De huidige begrootte financiële lasten in hoofde van de operatoren bedragen bij benadering 50 mio € op jaarbasis voor ongeveer 375.000 sociale tariefbegunstigden. Een mogelijke uitbreiding tot meer dan 1 miljoen potentiële begunstigden, zou de financiële last verdrievoudigen. Een oplossing voor het financieringsmechanisme dringt zich op.

De huidige voorziene "Pay and Play" methode vormt een onrechtmatige belasting voor de alternatieve operatoren. Mobistar is voorstander van het mechanisme "Pay or Play".

Het mechanisme van "Pay or Play" zou een evenwichtige spreiding van de sociale tarief klanten bevorderen. Trouwens na al die jaren sterke inspanning om sociale tarief begunstigden aan te trekken, is Mobistar er slechts in geslaagd een 6.000 tal mobiele klanten te activeren. Soms wordt naar aanleiding van de analyse van de nieuwe universele dienstrichtlijn van 25 november 2009 gesuggereerd dat het mobiele sociale tarief dreigt te worden afgeschaft. Mobistar is hier zeker geen voorstander van en wenst haar huidige klanten absoluut te behouden.

Mobistar kan dit aspect nog verder toelichten mocht het Instituut dit wensen.

Wij blijven uiteraard steeds ter beschikking voor bijkomende informatie.

Hoogachtend,

PM

Paul-Marie Dessart,
Secretary General

Chère Madame,
Chère Marie-Eve,

Numericable n'a pas été en état de fournir une réponse à la consultation sur les tarifs sociaux. Toutefois, après discussion avec le Conseil, il nous a été recommandé de tout de même formuler nos remarques et suggestions sur ce sujet important.

Vous trouverez ci-dessus les points principaux :

1. Mécanisme de calcul de la réduction sociale

Nous ne sommes pas d'accord avec le mécanisme proposé. Que ce soit en terme de « réduction fixe » ou en terme de pourcentage, ce mécanisme nous semble erroné à la base.

- Réduction fixe : la réduction fixe ne tient pas compte de la structure tarifaire ni surtout du niveau tarifaire pratiqué en standard par l'opérateur. Les tarifs de Belgacom par exemple sont plus du double des tarifs pratiqués par Numericable. Il va de soi qu'une réduction fixe entamera la marge de Numericable de manière beaucoup plus forte que la marge de Belgacom. Ceci est d'autant plus important que les mécanismes de remboursement/contribution ne semblent pas au point.
- Pourcentage de réduction : de même, l'application d'un pourcentage ne tient pas compte de la structure tarifaire de l'opérateur ni des marges pratiquées.
- De plus, la multiplicité des tarifs et des réductions diverses accordées en cas de « pack » notamment, rend rapidement caduque toute mesure visant à accorder une réduction fixe sur un tarif de référence.

2. Accès aux bénéficiaires des tarifs sociaux (« equal access »)

Comme indiqué dans la consultation, le mécanisme actuel est un échec (au vu de la part de marché de 96.2% chez Belgacom) et sert donc principalement à garder une clientèle captive chez Belgacom qui a l'illusion de tarifs préférentiels (car « sociaux »), alors que ces tarifs sont encore plus élevés qu'ailleurs, notamment que chez Numericable. Les opérateurs alternatifs, dont Numericable, n'ont aucun accès aux bénéficiaires de ces tarifs sociaux, contrairement à Belgacom, et ne pourraient donc communiquer avec ceux-ci que de manière non différenciée. Ceci empêche la prise en compte effective de ce marché.

Nous insistons donc pour avoir un accès à ce marché potentiel égal à Belgacom , notamment via une intermédiation d'un acteur régulateur qui pourrait transmettre nos offres et propositions à ces clients. L'IBPT notamment pourrait agir en tant qu'intermédiaire des opérateurs alternatifs.

3. Bundles

La prise en charge de « bundles » ou Packs est extrêmement complexe car de nombreuses réductions viennent alors se télescoper. Il n'apparaît pas possible de pouvoir anticiper la multiplicité des tarifs et des réductions accordées au sein de formules de Pack. De plus les caractéristiques techniques peuvent varier (vitesse, appels illimités, chaînes, etc.).

Par ailleurs, les opérateurs câble appliquent déjà de nombreuses réductions pour la TV pour les ménages défavorisés. Numericable propose notamment aux logements sociaux des tarifs TV de 40% inférieurs aux tarifs standards.

4. Remboursement de la réduction sociale

Le remboursement de la réduction sociale ne semble pas opportun si la procédure de « tender » décrite ci-dessous est appliquée. Ceci faciliterait grandement le fonctionnement du système.

Dans le cas de tarifs sociaux calculés sur base de réduction fixe ou au pourcentage, le remboursement ne servirait qu'à subventionner Belgacom pour une clientèle gardée jalousement captive et qui bénéficie d'avantages factices car basés sur des tarifs de loin supérieurs à la concurrence.

Nous recommandons fortement de ne pas envisager de remboursement de cette réduction sociale (ni de percevoir de contribution pour ceci auprès des opérateurs).

5. Proposition de Numericable

Nous suggérons de procéder à un « **balloting** » auprès des opérateurs qui feraient leurs meilleures offres pour servir le marché des bénéficiaires potentiels des tarifs sociaux. Ces offres pourraient être mono-play, double ou triple play en fonction des opérateurs. Les opérateurs pourraient alors intégrer des mécanismes d'effet de masse et prendre en compte la spécificité de leurs opérations et tarifs. L'IBPT jugerait de la recevabilité des offres, notamment sur base de critères économiques. Les offres proposées devraient par exemple détailler les avantages complémentaires fournis par les opérateurs, notamment (mais pas uniquement) en terme d'avantages tarifaires. Un critère minimum pourrait aussi être établi, notamment sur base des tarifs sociaux actuellement en vigueur au sein de l'opérateur dominant (donc : les propositions devraient être plus avantageuses que les tarifs sociaux Belgacom actuels).

L'IBPT se ferait le relais de ces offres auprès des bénéficiaires potentiels (par exemple via courrier officiel) qui pourraient alors indiquer leur préférence entre les offres fournies.

Le caractère officiel de cette approche rassurerait les bénéficiaires potentiels du sérieux de la démarche. Le label « tarif social » a une valeur importante pour les opérateurs, ce qui justifierait des tarifs avantageux proposés.

En pratique les opérateurs soumissionnaires devraient fournir des offres non-différenciées mais qui pourraient se limiter au territoire/raccordements effectivement couverts par l'opérateur.

Nous avons mis cette méthode en pratique pour les tarifs TV auprès des logement sociaux, comme indiqué plus haut avec des économies de 40% à la clé pour les bénéficiaires.

Une approche de ce type « Equal Access » a été mise en œuvre dans les années 1990 en Australie lors de la libéralisation du marché :

“Equal access has served to jump-start competition in Australia ... Optus gained market share (in the neighborhood of 10% to 20%) through equal access balloting which was held 6 months after a local exchange had been equipped for “dial 1” calling.”

Nous recommandons donc à l'IBPT de poursuivre une approche différente de celle actuellement envisagée. Cette approche ferait fi de l'avantage historique de Belgacom (« neutralité historique ») et permettrait le développement de solutions créatives pour ce marché important.

Nous restons à votre disposition pour discuter plus en détail ces différents points, qui doivent nous en sommes conscients faire l'objet de plus d'analyses.

Bien cordialement,

Pascal Dormal
Directeur Général
Numericable

Belgisch Instituut voor postdiensten en telecommunicatie (BIPT)
T.a.v. De leden van de Raad
Ellipse Building - Gebouw C
Koning Albert II-laan 35
1030 Brussel

Brussel, 30 april 2010

Geachte leden van de Raad,

Betreft: Wetswijzigingen m.b.t. sociaal telefoontarief
Dossierbeheerder: Marie-Eve Bondroit

KPN Group Belgium verwijst naar de raadpleging op verzoek van de Commissie Infrastructuur van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van 9 maart 2010 betreffende een wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 13 juni 2005 m.b.t. het sociaal telefoontarief.

Ondanks de inspanningen van de alternatieve operatoren, beschikt Belgacom, bijna 5 jaar na de inwerkingtreding van de wet van 13 juni 2005, nog altijd over meer dan 96% van de sociale abonnees. De evenredige spreiding van de sociale abonnees onder alle operatoren faalt omdat er in de Belgische telecommunicatiesector onvoldoende concurrentie speelt ten voordele van de sociale abonnees.

Alle andere operatoren behalve Belgacom hebben slechts een beperkt aantal sociale abonnees voornamelijk omdat ze het klantenbestand (dat van Belgacom is) niet kennen. Ze kunnen de betrokken groep zeer moeilijk bereiken. Bovendien wijzigt deze groep niet gemakkelijk van operator omdat deze vaak nog verkleefd is aan de goede oude RTT. Belgacom klaagt wel dat de sociale tarieven een last vormen, maar weigert het klantenbestand vrij te geven en weigert zelfs om de sociale tarief klanten (die zogezegd een last vormen) over te dragen aan operatoren die kandidaat zijn om ze én over te nemen én een tegen lagere prijzen te bedienen¹. Dit wijst erop dat, ondanks de klachten van Belgacom over de sociale tarieven, deze klanten voor hen waarschijnlijk nog erg rendabel zijn en dat er dus marge is voor concurrentie en prijsdalingen.

KPN Group Belgium vreest dat de wetsvoorstellen niet zullen resulteren in bijkomende concurrentie op het vlak van sociale tarieven. Om de onevenredige verdeling van het aantal begunstigden te veranderen, is KPN Group Belgium voorstander van een radicale hervorming van het huidige systeem.

Deze grondige hervorming moet erop gericht zijn om de concurrentie tussen de operatoren méér in het voordeel van de gerechtigden op sociale tarieven te laten werken. Daarbij is het de bedoeling dat alle operatoren die actief zijn in de particuliere markt tegen elkaar uitgespeeld worden om de beste prijzen en de beste voorwaarden aan te bieden voor de groep van sociale telefonie klanten.

KPN Group Belgium ziet twee mogelijke pistes om het huidige systeem te hervormen:

¹ Zie in dit verband de briefwisseling van KPN Group Belgium en Belgacom gevoerd tussen 3 maart 2008 en 13 mei 2008 (voor meer details, zie de brieven in bijlage bij deze brief).

1. Vandaag onderzoekt het BIPT al om de twee jaar of gerechtigden op het sociaal tarief nog aan de voorwaarden voldoen. Het BIPT stuurt hen tweejaarlijks een schrijven terzake. Het BIPT zou, in samenspraak met de gebruikersorganisaties, een "sociale" tariefstructuur kunnen uitwerken voor vaste en mobiele producten. Dit zou een erg eenvoudige tariefstructuur kunnen zijn: bv een vaste prijs per seconde voor bellen naar alle netwerken, zonder dat er andere kosten aan het tarief verbonden zijn. Het BIPT organiseert vervolgens een beauty contest en elk van de operatoren kan dan zijn prijs opgeven. Het BIPT bepaalt het goedkoopste vaste en mobiele bod (en controleert ook of de operatoren een bepaalde kwaliteit kunnen leveren). Het BIPT (of de minister van Telecom) stuurt dan, als bijlage bij de brieven die vandaag toch al verstuurd worden, het beste aanbod naar de sociale abonnees (en maakt eventueel de vergelijking met hun huidige bestaande sociaal abonnement).
2. Idem als piste 1, maar onder deze hypothese informeert het BIPT (of de minister van Telecom) de sociale abonnees over het beste aanbod en faciliteert het de overstap van de sociale abonnees naar de winnaar van de beauty contest. Dit proces dient herhaald te worden op vaste tijdstippen (bijvoorbeeld om de twee jaar) om te verzekeren dat de concurrentie blijft spelen en dat de sociale abonnees over het meest voordelige sociale aanbod beschikken.

Een bijkomend voordeel van de hervorming is dat er niet langer een financiering van het fonds nodig is.

KPN Group Belgium stelt voor om deze hervorming door te voeren na de uitspraken van het Europees Hof van Justitie over een aantal hangende geschillen m.b.t. het Belgisch systeem van financiering van de sociale tarieven (de uitspraken worden verwacht gedurende de tweede helft van 2010).

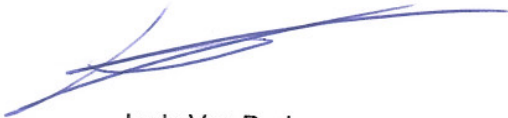
In afwachting van een grondige hervorming is KPN Group Belgium geen voorstander om zowel de sector als de begunstigden nog met een reeks wijzigingen op te zadelen die wél voor een hoop technische en andere organisatorische inspanningen zullen zorgen zonder dat ze echter van aard zullen zijn om de concurrentie tussen de operatoren te stimuleren. Het basisprobleem is immers dat deze klantengroep voor de andere operatoren dan Belgacom zo goed als onbereikbaar is.

Wat betreft vraag 12 van de raadpleging, ondersteunt KPN Group Belgium het standpunt van het BIPT dat de huidige verplichtingen voor CPS operatoren, voorzien in Artikel 38, §1, 3° van de bijlage bij de wet van 13 juni 2005, disproportioneel zijn. KPN Group Belgium is tevreden dat het wetsvoorstel een anomalie van de huidige wetgeving wegwerkt door zowel de CPS operator als Belgacom te verplichten een korting toe te kennen.

KPN Group Belgium verwijst voor het antwoord van de overige vragen naar het gezamenlijk antwoord van het Platform en Belgacom.

Wij staan te uwer beschikking om verdere toelichting te verschaffen indien U dit nodig zou achten.

Met hoogachting,

Lode Van Dyck
General Counsel

Luc Windmolders
Director Corporate Affairs

Bijlagen:

- Brief BASE van 3 maart 2008 naar Belgacom
- Brief Belgacom van 25 maart 2008 naar BASE
- Brief BASE van 18 april 2008 naar Belgacom
- Brief Belgacom van 5 mei 2008 naar BASE
- Brief BASE van 13 mei 2008 naar Belgacom

BASE n.v./s.a.

Neerveldstraat 105 rue Neerveld

Brussel 1200 Bruxelles

tel +32 (0)484 006 200

fax +32 (0)484 006 201

btw/tva BE 0462 925 669

rpr/rpm Brussel/Bruxelles

ING 310 1415000 50

www.BASE.be

Mr. Didier Bellens
President & C.E.O.
Belgacom N.V/
Koning Albert II-laan 27
1030 Brussels

Brussels, 3 March 2008

By mail and by fax : 02/202.14.61

Dear Mr. Bellens

Re : Social tariffs

We have read with great interest Belgacom's statements on 'the Belgian telecom sector, 10 years after its liberalization', as they were presented on 19 December 2007 to the Parliamentary Commission on Infrastructure and as they were published in the Commission's report of 13 February 2008.

In particular, we understand from your statements that you consider the social tariff reductions, that Belgacom is obliged to offer today to more than 350,000 customers, as an unreasonable burden for which it does not receive any compensation from the other telecom operators. We cannot but conclude from this that Belgacom is incurring major financial losses on the provisioning of its telecom services to these 'social' customers.

We also understand that in view of the position that is taken by the European Commission on the illegal nature of the current Belgian 'pay and play'-model for social tariffs, it is unlikely that Belgacom will receive any compensation from the other operators in the near and mid-term future.

Contrary to Belgacom, BASE believes that the 'social-tariff' customers constitute a valuable asset. As a consequence, BASE is interested in taking over Belgacom's current portfolio of social customers. Possibly, BASE could envisage to waive any future compensation from Belgacom for the provision of the social tariff reductions, in return for a cost-free take over of these customers.

BASE therefore invites Belgacom to establish, on a very short notice, a joint negotiation team that can explore all financial and operational consequences that a transfer of the social customers to BASE would entail.

As Belgacom considers its 'social tariff customers' to constitute 'an unfair burden', we are certain that you will more than welcome this proposal. I would therefore appreciate if you could confirm me Belgacom's official position on the above as soon as possible.

Yours sincerely

Libor Voncina
Chief Executive Officer

Didier Bellens

President & C.E.O

Contact: Jürgen Massie
Tél: +32 (0)475/353507
Nos réf.: OA08-0294-OUT/USO-COMPL/jm

Mr. L. Voncina
Chief Executive Officer
Base SA
Rue Neerveld 105
1200 Brussels

Brussels, March 25th, 2008

Subject: Social tariffs

Dear Mr. Voncina,

Your letter of March 3, 2008 has retained my attention. Without acknowledging any of the statements that you have made in this letter, Belgacom would like to confirm that it is ready to examine more into detail the proposal that you have put forward.

However, taking into account the sensible nature of this matter, Belgacom would like to conclude on this issue a confidentiality agreement with BASE before we engage into further discussions.

Yours sincerely,

BASE n.v./s.a.

Neerveldstraat 105 rue Neerveld

Brussel 1200 Bruxelles

tel +32 (0)484 006 200

fax +32 (0)484 006 201

btw/tva BE 0462 925 669

rpr/rpm Brussel/Bruxelles

ING 310 1415000 50

www.BASE.be

Mr. Didier Bellens
President & C.E.O.
Belgacom N.V/
Koning Albert II-laan 27
1030 Brussels

Brussels, 18 April 2008

By mail and by fax : 02/202.14.61

Dear Mr. Bellens

Re : Social tariffs

With reference to your letter of 25 March 2008, I welcome your confirmation of Belgacom's willingness to start discussions on a potential transfer of Belgacom's social customers to BASE.

As to your request to execute a confidentiality agreement prior to starting such discussions, I can confirm that in principle, BASE has no objections against it. However, I am certain that Belgacom's only intention with such confidentiality agreement is to protect genuine business secrets and not to render impossible any future public debate on the issue of social tariffs. As you know, this public debate has been ongoing for the last years both on a national and a European level. Therefore you will agree with me that the scope of the confidentiality agreement is limited.

Indeed, several elements will not be covered by the confidentiality agreement, as they are already publicly known or will unavoidably require disclosure in the future because of the public nature of the debate. In this respect, one can refer e.g. to the existence and the outcome of the discussions that our companies will conduct on the transfer of the social tariff customers to BASE

What of course will be covered by the confidentiality agreement are the business secrets of our companies that require disclosure during the discussions.

Attached, you will find two original copies of our standard confidentiality agreement, duly executed. I would appreciate if you can countersign them and return one original copy. We can then arrange for our teams to practically organize the discussions.

Yours sincerely

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Libor Voncina", with a horizontal line extending to the right.

Libor Voncina
Chief Executive Officer

CONFIDENTIALITY AGREEMENT

BETWEEN: BASE N.V./S.A., a limited liability company under Belgian law having its registered office at 1200 Brussels, Neerveldstraat 105,

Hereafter referred to as "BASE",

Represented by Libor Voncina, acting as Chief Executive Officer

AND: Belgacom N.V., a limited liability company under Belgian law having its registered office at 1030 Brussels, Koning Albert II-laan 27,

Hereafter referred to as 'Belgacom'

Represented by Didier Bellens, acting as President and Chief Executive Officer

WHEREAS

- A. Parties have the intention to start discussions on a possible transfer of Belgacom's social tariff customers to BASE (hereafter the 'Scope'). During these discussions, the parties may find it necessary to disclose information (whether in written, oral or visual form) of themselves or any of their associated companies (or which any of them is entitled to use) such as patents, trade marks, service marks and registered designs (together with applications for any of the foregoing), copyright, design rights, know-how, trade names, business names, technical or non technical data, formulae, patterns, compilations, programs, devices, methods, techniques, drawings, processes, financial data, financial plans, product data, product plans, names of actual or potential customers or suppliers, and any other information that is used in their business or that of any of their associated companies (hereafter referred to as "Information"). However, Information in the meaning of the present Agreement shall not include :
- (1) information which is already or which becomes public knowledge other than as a result of a breach of this Agreement;
 - (2) information which was already known to either party (otherwise than under an obligation of secrecy to the other) prior to receipt of information supplied to that party under this Agreement;
 - (3) information disclosed by a third party who has a legal right to do so and has not acquired such information as a result of a breach of this Agreement or any other agreement;
 - (4) information independently generated by either party without the use of and not as a consequence of the Information received from the other party hereunder.
- B. The parties consider their relationship one of confidence with respect to the Information and agree that the Information constitutes valuable trade secrets which are their sole property or that of any of their associated companies or which any of them is entitled to use.
- C. Whether or not further discussions will take place or both parties will enter into a further agreement, the parties agree to keep the Information confidential subject to the terms and conditions set forth in this Agreement.

IT IS AGREED AS FOLLOWS:

1. The parties agree that they shall at all times treat as confidential and keep secret all the Information disclosed to or learned by them.
2. Each party shall not without the prior written consent of the other divulge any of the Information to any person other than its own employees/subcontractors who need to know the same for the purpose of the discussions between the parties or, as the case may be, for the performance of its obligations under any subsequent agreement.

3. Each party undertakes to ensure that the persons mentioned in clause 2 are made aware, prior to the disclosure to them of any Information, that the same is confidential and that they owe a duty of confidence to the other party and/or the owner of the Information.
4. If one party intends to disclose any Information to any of those persons mentioned in clause 2 it shall procure that those persons shall each execute suitable confidentiality undertakings (in a form approved by the other) in favour of the other party and/or the owner of the Information.
5. Each party shall promptly notify the other if it becomes aware of any breach of confidentiality by any person to whom Information shall have been divulged hereunder, and shall give the other party all reasonable assistance to protect its rights, or shall take appropriate defensive measures against any claim of infringement, in accordance with the instructions of the other party.
6. Each party shall :
 - 6.1 effect and maintain adequate security measures to safeguard the Information from access or use by any unauthorised person;
 - 6.2 retain the Information and all copies thereof under its control;
 - 6.3 not make any copies of any of the Information (save such copies as shall be necessary for the purpose of the discussion between the parties or, as the case may be, for the performance of its obligations under any subsequent agreement, and where such copying has been approved by the other party); and
 - 6.4 maintain a full and accurate record of any such copying and disclosure of the Information, and produce such record to the other party forthwith on request.
7. All rights of whatever nature in the Information shall remain vested in the party entitled to those rights, and nothing in this Agreement shall be construed as granting any right or licence in respect of any part of the Information to the other party.
8. Both parties acknowledge and agree that each term of this Agreement:
 - 8.1 is reasonably necessary to protect their interests and/or that of the owner of the Information; and
 - 8.2 shall continue in force whether or not further discussions take place or a further agreement is entered into.
9. Each party shall deliver (free of any condition, restriction, lien or other encumbrance) to the other party upon request from time to time and in any event when the parties do not enter into an agreement or, as the case may be, upon the termination of any agreement, all Information, all other materials developed using the Information and all copies or other physical embodiments thereof (on whatever media and in whatever form) which shall be in its possession or control and/or in that of its subcontractors or any other person to whom it has been provided.
10. If one party and/or any of the persons mentioned in clause 2 fails to comply with the obligations under this Agreement and/or any of the confidentiality undertakings, such party shall indemnify the other party and/or the owner of the Information against any loss or damage sustained or incurred by such party as a result of such failure.
11. In addition to the remedies referred to in clause 10, each party shall have the right to obtain a cease and desist order or to avail itself of similar legal remedies. The exercise of these rights will not constitute a waiver of any other rights which such party may have against the other party in accordance with statutory provisions.
12. If some of the Information is found to infringe any third party's intellectual property rights, each party waives the right to institute any claims against the other party and/or its associated companies.

13. In any dispute between the parties hereto arising under this Agreement, each party shall be entitled to reasonable attorney fees and other costs of litigation incurred by it in addition to all other remedies if it prevails.
14. All Information shall remain the property of the respective party and/or the owner of the Information and each party is entitled to use it only for the purpose of the discussion between the parties or, as the case may be, for the performance of its obligations under any subsequent agreement.
15. This Agreement is the entire agreement between the parties concerning the Information. This Agreement is subject to Belgian law and the Brussels' courts have exclusive jurisdiction.
16. The existence of this Agreement shall in no way be construed to warrant any further business relationship.

Executed in Brussels on 18 April 2008, in two (2) originals of which each party declares to have received one (1) original.

Belgacom N.V./S.A.

BASE N.V./S.A.

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, connected strokes, positioned below the name 'BASE N.V./S.A.'

Didier Bellens

President & C.E.O

Contact: Jürgen Massie
Tél: +32 (0)475/353507
Nos réf.: OA08-0467-0475OUT/USO-COMPL/jm

Mr. L. Voncina
Chief Executive Officer
Base SA
Rue Neerveld 105
1200 Brussels

Brussels, May 5th, 2008

Subject: Social tariffs

Dear Mr. Voncina,

In view of the recent public statements by BASE regarding possible discussions on the transfer of social subscribers, we are of the opinion that the expected and required confidential nature of the discussions has already been violated. Whatever the reasons may have been on BASE's side to have these discussions and to publicly communicate on this, we therefore are no longer able to enter into any debate on this.

Yours sincerely,

BASE n.v./s.a.

Neerveldstraat 105 rue Neerveld

Brussel 1200 Bruxelles

tel +32 (0)484 006 200

fax +32 (0)484 006 201

btw/tva BE 0462 925 669

rpr/rpm Brussel/Bruxelles

ING 310 1415000 50

www.BASE.be

BASE[®]

Mr. Didier Bellens
President & C.E.O.
Belgacom N.V/
Koning Albert II-laan 27
1030 Brussels

Brussels, 9 May 2008

By mail and by fax : 02/202.14.61

Dear Mr. Bellens

Re : Social tariffs

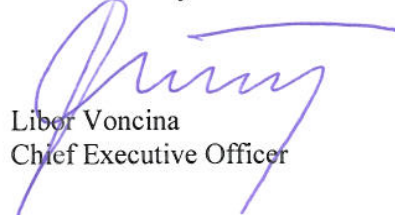
I am surprised to read that Belgacom is no longer willing to start discussions on a potential transfer of its social customers to BASE.

Already for several years now, the social tariff issue has been a public debate that has been mainly fueled by public statements of Belgacom. I therefore fail to see how BASE's public statements have '*violated the expected and required confidential nature of the discussions*'. On the contrary, I believe that with its public statements, BASE openly imposed itself the obligation to make these discussions a success.

You'll understand that this sudden change in Belgacom's behavior raises serious doubts on the '*unreasonable burden*' that Belgacom needs to carry in relation to its social customers.

However, please note that should Belgacom be willing to reconsider its position in the near future, our offer to start discussions on a transfer of Belgacom's social customers still stands.

Yours sincerely

Liber Voncina
Chief Executive Officer